Krajský úřad Jihočeského kraje
odbor ekonomický
oddělení přezkumu a metodiky hospodaření obcí

ZPRÁVA

O POSKYTOVÁNÍ METODICKÉ POMOCI OBCÍM A DOBROVOLNÝM SVAZKŮM OBCÍ NA ÚZEMÍ JIHOČESKÉHO KRAJE V ROCE 2020 a 2021

Předkládá: Ing. Lubomír Bednář – OEKO, vedoucí oddělení přezkumu a metodiky hospodaření obcí

Zpracovali: Ing. Lubomír Bednář
Jana Hůlková

Oddělení přezkumu a metodiky hospodaření obcí, odbor ekonomický, předkládá prostřednictvím tohoto dokumentu všem obcím a dobrovolným svazkům obcí na území Jihočeského kraje zprávu o poskytované metodické pomoci těmto územní celkům v letech 2020 a 2021. Jedná se o zpracované odpovědi na doručené metodické dotazy od zástupců obcí a dobrovolných svazků obcí z oblasti jejich hospodaření, které byly po zpracování odeslány původním doručitelům dotazů nebo jim byly sděleny jiným komunikačním prostředkem. Vzhledem k obecné platnosti a aktuálnosti většiny dotazů a odpovědí zpřístupňujeme nyní tyto informace v neadresné úpravě k využití všem ostatním územním celkům v kraji.

Obdobným způsobem byly již zveřejněny na internetových stránkách kraje odpovědi na metodické dotazy z období let 2010 až 2019.

K předkládanému materiálu ještě doplňujeme, že při zpracování odpovědí na doručené dotazy jsme vycházeli z dostupných metodických pomůcek, publikovaných Ministerstvem financí, Ministerstvem vnitra, ÚHOS a dalšími centrálními orgány veřejné správy. Konstatujeme také, že jsme vycházeli též z právního stavu platného ke dni původního zpracování jednotlivých odpovědí na příslušný dotaz.

Dále upozorňujeme na skutečnost, že vytvořené odpovědi nejsou právně závazné, neboť k závazným výkladům právních předpisů je oprávněn pouze příslušný soud.

Autoři.

1) Zákon č. 420/2004 Sb. § 2 odst. 1 písm. a) plnění příjmů a výdajů rozpočtu včetně peněžních operací, týkajících se rozpočtových prostředků

Lze § 16 odst. 4 zákona č. 250/2000 Sb. aplikovat během stavu nouze?

Dle výkladu MF lze na základě mimořádné epidemiologické situace (nouzový stav) aplikovat ustanovení § 16 odst. 4 i na výdaje na pořízení nezbytných zdravotních ochranných pomůcek za účelem ochrany zdraví obyvatelstva. Upozorňujeme, že dotčené ustanovení se týká výlučně provádění změn rozpočtu formou rozpočtových opatření, tj. v případě, že požadovaný výdaj by měnil závazný ukazatel schváleného rozpočtu, nikoliv změn rozpisu rozpočtu (§ 14). Objednávat ochranné pomůcky a hradit plnění dle faktur, pro které nejsou vytvořeny správné paragrafy a položky rozpočtové skladby, pokud se nejedná o změnu rozpočtu, lze až po provedení změny rozpisu rozpočtu.

Existují nějaké výjimky k povinnosti projednání závěrečného účtu do 30.06. v situaci, kdy je vyhlášen krizový stav dle zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon)?

Odpověď vychází ze stanoviska MV a MF k neprojednání závěrečného účtu ve lhůtě stanovené v § 43 zákona o obcích.

Podle ust. § 43 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, závěrečný účet spolu se zprávou o výsledcích přezkoumání hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok projedná zastupitelstvo obce do 30. června následujícího roku a přijme opatření k nápravě nedostatků.

Zákon o obcích z této povinnosti žádné výjimky nestanoví, a to ani za situace, kdy je vyhlášen krizový stav dle zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů. Přesto však má MF ČR za to, že pokud krizová opatření přijatá podle krizového zákona (nebo opatření podle jiného právního předpisu) vylučují nebo významně omezují konání zastupitelstva obce a v důsledku těchto omezení nebude možné závěrečný účet projednat v zákonem stanoveném termínu (nejpozději do 30. 6.), nebude možné dávat obcím k tíži pozdější projednání závěrečného účtu. Přinejmenším nebude možné považovat za porušení zákona, bude-li závěrečný účet projednán „se zpožděním" o dobu, po kterou trval nouzový stav, resp. opatření s ním spojená, která reálně bránila projednání závěrečného účtu včas.

Případné překročení lhůty pro projednání závěrečného účtu by bylo akceptovatelné nejen s ohledem na dobu trvání krizových opatření, která reálně bránila projednání závěrečného účtu, ale i s ohledem na případné opožděné předání zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření, které by obci bránilo včas splnit požadavek plynoucí z § 17 odst. 4 a 5 zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Součástí závěrečného účtu (pro účely projednání) je zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření, přičemž oba tyto dokumenty musejí být zveřejněny nejméně 15 dnů před jejich projednáním zastupitelstvem obce; proto není-li včas předána tato zpráva, nelze povinnost předchozího zveřejnění řádně splnit a nelze závěrečný účet projednat, když předchozí zveřejnění je zákonnou podmínkou pro projednání závěrečného účtu.

Podotýkáme, že k výkladu zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů i zákona o přezkoumávání hospodaření je příslušný gestor daného zákona, tj. Ministerstvo financí, nikoliv Ministerstvo vnitra.

Prosím o radu ohledně závěrečného účtu, nevím, které sestavy do závěrečného účtu zařadit, jelikož jsou jiné, než byly ve starém účetním SW.

Pokud je nám známo, tak se jedná o agendu, pomocí které můžete sestavit závěrečný účet v prostředí účetního programu. Systém umožňuje filtrovat sestavy a přidat sestavy zatříděné do skupiny „Závěrečný účet". Jelikož neznáme detailní funkce Vašeho systému, nezbývá nám než doporučit, abyste vybrali takové sestavy, které odpovídají požadavkům § 17 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů:
Cit.:
(2) V závěrečném účtu jsou obsaženy údaje o plnění rozpočtu příjmů a výdajů v plném členění podle rozpočtové skladby, údaje o hospodaření s majetkem a o dalších finančních operacích, včetně tvorby a použití peněžních fondů v tak podrobném členění a obsahu, aby bylo možné zhodnotit finanční hospodaření územního samosprávného celku nebo svazku obcí a jimi zřízených nebo založených právnických osob.
(3) Součástí závěrečného účtu je vyúčtování finančních vztahů ke státnímu rozpočtu, rozpočtům krajů, obcí, státním fondům, Národnímu fondu a jiným rozpočtům a k hospodaření dalších osob.

Pokud Vám nevyhovují sestavy z Vašeho programu, můžete údaje dle § 17 zákona uvést ve vlastních sestavách a vytvořit vlastní dokument „Závěrečný účet" bez použití programu, který by obsahoval např.:

a. **plnění rozpočtu příjmů a výdajů v plném členění podle rozpočtové** skladby – mohlo by být prokázáno výkazem FIN 2 12 M
b. **údaje o hospodaření s majetkem** – tabulka s obsahem, jaký majetek byl nově pořízen, prodán, směněn, darován, vyřazen a jaký majetek jste pronajali, propachtovali, vypůjčili apod.
c. **další finanční operace** – popis významných účetních operací (např. úvěr, zápůjčka, návratná finanční výpomoc, prodej akcií atd.)
d. **tvorba a použití peněžních fondů** – v podstatě doložit tvorbu a čerpání účelového peněžního fondu, byl-li zřízen
e. **hospodaření zřízených nebo založených právnických osob** – výsledky hospodaření popsat (nebo nahradit výkazem zisku a ztráty)
f. **vyúčtování transferů (dotací/návratných finančních výpomocí),** a to jak přijatých, tak poskytnutých – doložit tabulkou, např. viz níže:

Název akce/projektu	
Termín realizace	
Poskytovatel dotace/návratné finanční výpomoci (NFV)	
Smlouva č. ….ze dne….	
Účel	
Výše dotace/NFV v Kč	
Finanční spoluúčast ÚC	
Nevyčerpané prostředky k vrácení	
Nevyčerpané prostředky byly vrácena na účet poskytovatele – BV č. … , debetní obrat ze dne …, účetní doklad č. …. ze dne …	
Celkové náklady na akci	
• z toho dotace/NFV	
• z toho vlastní zdroje	
• ostatní (jiné dotace, dary)	

Na závěr dovolte vyjádřit názor, že by byla škoda nevyužít při sestavování závěrečného účtu placeného účetního programu. Ke každé sestavě si můžete přidat vlastní doplňující text (komentář). Ten se pak tiskne za každou sestavou. Navíc můžete do závěrečného účtu z programu importovat libovolný soubor vytvořený mimo program. Získáte tak obsah závěrečného účtu, který bude splňovat zákonné požadavky a může splňovat i další případné požadavky příslušného orgánu územního celku.

Kdy provádět změnu rozpočtu?

Níže uvádíme doslovnou odpověď na dotaz k problematice srovnání rozpočtu se skutečností ve výdajové části, zpracovanou Ing. Miroslavem Matejem, Ph.D., ředitelem odboru MF ČR:

„Při provádění rozpočtových opatření je třeba vycházet z dikce § 16 odst. 4 zákona č. 250/2000 Sb., v platném znění (dále jen „zákon"). Toto ustanovení jednoznačně stanoví, že o změnu rozpočtu jde v případě, kdy by měl být proveden rozpočtem nezajištěný výdaj. Jinými slovy z uvedeného ustanovení zcela jednoznačné vyplývá, že rozpočtové opatření se provádí pouze v případě, kdy hrozí přečerpání zastupitelstvem schváleného závazného výdajového ukazatele rozpočtu, nikoliv jeho nedočerpání.

Ustanovení § 16 odst. 2 zákona pouze konstatuje, že změna rozpočtu se provede „jde-li o změny ve finančních vztazích k jinému rozpočtu". I v tomto případě však musí být splněna podmínka uvedená v odst. 4, tj. že se jedná o uskutečnění rozpočtem nezajištěného výdaje.

Zákon tedy v žádném případě nestanovuje, a nikdy nestanovoval obcím a krajům snižovat výdajové položky v případě jejich nečerpání nebo nedočerpání. V této souvislosti je nutné zdůraznit, že rozpočet je finanční plán, jímž se řídí hospodaření obce, a proto ze své definice nemůže skutečné čerpání výdajů být shodné s tímto plánem. Zákon pouze ukládá povinnost měnit schválený rozpočet, tj. finanční plán, v případě, kdy hrozí realizace rozpočtem nezajištěného výdaje, popř. pokud hrozí neplnění rozpočtovaných příjmů. Jinými slovy, v rámci přezkoumání hospodaření by se mělo ověřovat, zda skutečné čerpání na příslušné výdajové položce není vyšší než zastupitelstvem schválený závazný ukazatel rozpočtu (po případných změnách)."

Jaké dlouhodobé pohledávky se přesně dávají do střednědobého výhledu? Včetně předpisu či nikoliv?

Dle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů (§ 3 odst. 1) se střednědobý výhled rozpočtu (dále jen „SVR") sestavuje na základě uzavřených smluvních vztahů a přijatých závazků zpravidla na 2 až 5 let následujících po roce, na který se sestavuje roční rozpočet. Obsahuje souhrnné základní údaje o příjmech a výdajích, zejména o dlouhodobých závazcích a pohledávkách, o finančních zdrojích a potřebách dlouhodobě realizovaných záměrů. U dlouhodobých závazků se uvedou jejich dopady na hospodaření obce po celou dobu trvání závazku (§ 3 odst. 2).

Střednědobý výhled rozpočtu obsahuje předpokládané příjmy a výdaje. Podrobnost členění rozpočtového výhledu zákon neupravuje a dává obcím možnost zvolit si míru jeho členění podle vlastních potřeb. Každá obec je však povinna prognózovat své střednědobé hospodaření alespoň ve zjednodušené formě. Lze konstatovat, že SVR by měl obsahovat minimálně základní souhrnné ukazatele, kterými jsou:

- celkové příjmy,
- celkové výdaje,
- saldo rozpočtu a jeho financování,
- celkové pohledávky,
- celkové závazky.

Krátkodobé pohledávky mohou být zahrnuty v celkových příjmech SVR (např. místní poplatky).

SVR se sestavuje na základě uzavřených smluvních vztahů – v praxi to znamená, že pokud jste uzavřeli smlouvy, ze kterých vyplývají dlouhodobé pohledávky (např. poskytnutí zápůjček, návratných finančních výpomocí apod. (třeba v rámci zřízeného peněžního fondu), pak jednotlivé splátky dlouhodobých pohledávek musí být ve SVR vždy uvedeny.

SVR může obsahovat tyto údaje:

Dlouhodobé zápůjčky – poskytnuto Kč – dne – splatnost do – dosud splaceno – zbývá splatit – předpokládaná výše splátky (= předpokládaný příjem) v konkrétním roce.

K vyhodnocování plnění nebo aktuálnosti SVR by mělo docházet průběžně, minimálně jednou ročně, protože lze předpokládat, že bude docházet ke změnám SVR, např. budou uzavřeny nové smlouvy, které budou mít dlouhodobý dopad na plnění příjmů a výdajů. Vzniká tak potřeba upravit (aktualizovat) SVR, aby z něho obec mohla relevantně vycházet při zpracování rozpočtu na příslušný rozpočtový rok.

2) Zákon č. 420/2004 Sb. § 2 odst. 1 písm. g) vyúčtování a vypořádání finančních vztahů ke státnímu rozpočtu, k rozpočtům krajů, k rozpočtům obcí, k jiným rozpočtům, ke státním fondům a k dalším osobám

Kdy poskytovat z rozpočtu obce dary a kdy dotace?

Rozhodnutí, zda bude obec poskytovat dary a v jakém finančním objemu, náleží do samostatné působnosti obce, je tedy zcela na jejím rozhodnutí, zda bude dary poskytovat, v jaké hodnotě a zda se bude jednat o dary bez účelového určení nebo na konkrétní účel. Prostředky na poskytování

darů musejí být součástí rozpočtu.

Podle § 85 písm. b) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (dále jen „zákon o obcích), náleží do vyhrazené pravomoci zastupitelstva obce rozhodovat o poskytování darů v hodnotě nad 20 000 Kč v jednom kalendářním roce. O poskytování darů v nižší hodnotě rozhoduje na základě § 102 odst. 3 zákona o obcích, rada obce (starosta tam, kde se rada nevolí).

Poskytování darů je upraveno v § 2055 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „občanský zákoník). Dary jsou poskytovány bez účelového určení, není však vyloučeno, aby bylo použití daru účelově podmíněno. Podmínky pro použití daru na stanovený účel by byly upraveny podle obecných ustanovení občanského zákoníku ve smlouvě o poskytnutí daru.

Prostředky, u nichž je třeba sledovat účel a podmínky jejich použití, by měly být poskytnuty jako dotace, resp. návratná finanční výpomoc, podle § 10a a násl. zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. U takových prostředků je možné sledovat jejich použití a plnění stanovených podmínek pro jejich použití a podmínek s tím souvisejících. V případě neoprávněného použití dotace nebo návratné finanční výpomoci uloží obec příjemci peněžních prostředků odvod do svého rozpočtu ve výši neoprávněně použitých prostředků.

Ani u daru není vyloučeno jeho vrácení, pokud obdarovaný nesplní podmínky stanovené ve smlouvě o poskytnutí daru. Povinnost vrátit dar při nesplnění stanoveného účelu použití daru nebo jiných podmínek pak je třeba upravit v darovací smlouvě. Darovací smlouva nemusí být, s výjimkou nemovitých věcí, písemná, u účelově určených darů je však písemná forma nanejvýš vhodná, aby bylo možné prokázat její případné porušení a domáhat se vrácení daru.

Jaké údaje o skutečném majiteli právnické osoby máme jako poskytovatelé dotací požadovat od zapsaných spolků jako žadatelů o dotaci?

Stanovisko MF k této otázce bylo publikováno ve Zprávách MF ČR pro finanční orgány obcí a krajů, Ročník: 21, Číslo: 3. Na základě dotazů poskytovatelů dotací a zapsaných spolků jako možných žadatelů o poskytnutí dotace z územního rozpočtu k předkládání údajů právnické osoby o jejím skutečném majiteli podle zákona č. 37/2021 Sb., o evidenci skutečných majitelů, ve formě úplného výpisu platných údajů a údajů, které byly vymazány bez náhrady nebo s nahrazením novými údaji, sděluje Ministerstvo financí toto stanovisko k § 10a odst. 3 písm. f) bodu 2 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění

zákona č. 527/2020 Sb.:
„Pro doložení údajů o skutečném majiteli právnické osoby podle § 10a odst. 3 písm. f) bodu 2 lze u zapsaných spolků nahradit předložení úplného výpisu z evidence skutečných majitelů podle § 16 zákona č. 37/2021 Sb., o evidenci skutečných majitelů, předložením výpisu částečného podle § 14 zákona č. 37/2021 Sb."

3) Zákon č. 420/2004 Sb. § 2 odst. 2 písm. a) nakládání a hospodaření s majetkem ve vlastnictví územního celku

Jak počítat dobu zveřejnění záměru prodeje nemovitého majetku na úřední desce obce, tak aby bylo splněno nejméně 15 dnů před rozhodnutím zastupitelstva obce?

Ministerstvo vnitra doporučuje zveřejnění záměru po celých 15 kalendářních dní (tj. reálně 17 dní včetně data zveřejnění a sejmutí z úřední desky). Judikatura nicméně připouští účinnost záměru i v případě, že jsou do doby jeho zveřejnění započítány i dny vyvěšení na úřední desce a sejmutí z ní (srov. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 23.02.2012, sp. zn. 30 Cdo 2146/20210).

Je nutné zveřejňovat na úřední desce záměr při dodatku smlouvy?

Povinnost zveřejnit záměr se vztahuje na veškeré změny v již konstituovaných právních vztazích (tj. de facto na změny uzavřených smluv), které se týkají podstatných prvků existujícího právního vztahu, protože i v těchto případech je třeba dát třetím osobám možnost vyjádřit se k zamýšlené změně. Zveřejnění záměru bude namístě u každé změny, která se dotkne obsahu smlouvy zásadním způsobem. Typickým příkladem je prodlužování platnosti nájemních smluv, snížení nebo zvýšení nájemného nebo změna předmětu nájmu (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 08.04.2009, sp. zn. 28 Cdo 3297/2008). Záměr je tedy nutné zveřejňovat vždy, má-li dojít k takové změně již uzavřené smlouvy, která je pro vyznění smlouvy zásadní. V případech ostatních změn zveřejnění záměru nezbytné není (např. změna bankovního účtu pro placení nájemného).

Je nutné zveřejňovat smlouvu o smlouvě budoucí na základě které má být s nemovitostí obce nakládáno způsoby, na které se povinnost zveřejnit záměr vztahuje?

Ano. Je tomu tak proto, že uzavřením smlouvy o smlouvě budoucí se obec zavazuje ujednanou smlouvu v budoucnu uzavřít. Nestane-li se tak, je

možné, aby se oprávněná smluvní strana obrátila s nárokem na soud (srov. § 1787 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů). V těchto případech se tedy povinnost zveřejnit záměr pomyslně přesouvá do fáze před uzavřením samotné budoucí smlouvy (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26.02. 2014, sp. zn. 33 Cdo 796/2013). Může být sporné, zdali je nutné zveřejňovat záměr i před uzavřením zamýšlené realizační smlouvy – někteří právníci mají za to, že před uzavřením budoucí smlouvy by bylo nutné opětovně zveřejnit záměr pouze tehdy, pokud by při uzavírání budoucí smlouvy mělo dojít oproti smlouvě o smlouvě budoucí k podstatným obsahovým změnám uzavírané smlouvy. Z důvodu opatrnosti doporučujeme raději záměr před uzavřením realizační smlouvy znovu zveřejnit.

Je možné zveřejnit na úřední desce záměr prodeje části nemovitého majetku – před zpracováním geometrického plánu?

Záměr je možné zveřejnit i před pořízením geometrického plánu, pokud v něm nemovitost bude jednoznačně a zcela nezpochybnitelně identifikována, např. informací, že obec nakládá s částí nemovitosti a předpokládanou výměrou, zákresem části do katastrální mapy či slovním popisem (blíže viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27.09.2010, sp. zn. 30 Cdo 1250/2009).

Jak označit záměr disponovat prostory v budově?

Nový občanský zákoník se vrátil k principu, podle něhož stavba není samostatnou (nemovitou věcí), ale součástí pozemku. Při pronájmu nebytového prostoru obec de facto disponuje částí pozemku, na němž nebytový prostor (budova) stojí. Záměr lze proto např. formulovat takto: *„Obec Krásno zveřejňuje podle § 39 zákona o obcích záměr pronajmout místnost (prostor sloužící k podnikání) o rozloze 100 m^2 v prvním patře budovy č. p. 35, která je součástí pozemku p. č. St. 33/4 v k. ú. Pěkná.*"

Musíme v záměru rozlišovat nájemní smlouvu a pachtovní smlouvu?

Ano, je třeba důsledně rozlišovat. Nový občanský zákoník nájemní smlouvu chápe pouze jako smlouvu, na jejímž základě může nájemce věc toliko dočasně užívat, na základě pachtu je pachtýř oprávněn věc nejen užívat, ale též požívat, tj. brát z ní užitky a plody. Zákon o obcích toto rozlišení odráží tím, že zveřejněním záměru výslovně podmiňuje i propachtování nemovitosti.

Jak bude posuzována smlouva, jejímž obsahem je přenechání nemovitosti k dočasnému a bezúplatnému (či za symbolickou cenu, např. za 1 Kč) užívání?

Takovou smlouvu je nutné z obsahového hlediska považovat za smlouvu o výpůjčce. Jednou z podstatných náležitostí nájemní smlouvy je totiž úplatnost přenechání věci. Za stejných podmínek je třeba nahlížet na prodej za symbolickou cenu, jenž naplňuje znaky darování. Blíže viz např. rozsudky Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 522/2001 či spis zn. 28 Cdo 516/2005.

Jaká doba mezi uveřejněním záměru a rozhodnutím zastupitelstva bude považována za nepřiměřeně dlouhou?

Doba mezi sejmutím záměru a rozhodnutím kompetentního orgánu obce by neměla být s ohledem na konkrétní povahu zamýšlené dispozice nepřiměřeně dlouhá. Současně je třeba, aby po celou tuto dobu byla odvoditelná trvající vůle obce uskutečnit příslušnou majetkovou dispozici. Akceptovatelná doba mezi zveřejněním záměru a rozhodnutím proto musí být posuzována především z hlediska předmětu konkrétní zamýšlené dispozice (charakter nemovitosti, právní složitost, jednání se zájemci apod.). Aby byla zachována časová a logická kontinuita při dispozici nemovitým majetkem, lze obecně považovat za bez dalšího přijatelnou dobu mezi sejmutím záměru z úřední desky a rozhodnutím o právním jednání šest měsíců (s ohledem na 3měsíční periodicitu zasedání zastupitelstva). V podrobnostech odkazujeme na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 13.12.2012, sp. zn. 26 Cdo 4198/2011.

Jaké podstatné náležitosti zamýšleného právního jednání musí obsahovat usnesení?

Usnesení příslušného orgánu obce by mělo obsahovat alespoň základní (podstatné) náležitosti zamýšleného právního jednání. Například při prodeji nemovitého majetku jsou podstatnými náležitostmi určení druhé smluvní strany, určení předmětu prodeje (označení nemovitosti) a určení kupní ceny. Podrobně v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 22.12.2005, sp. zn. 28 Cdo 1067/2004.
Je třeba dbát na přesnou formulaci přijatého usnesení tak, aby obsahovalo veškeré relevantní skutečnosti, jež se následně promítnou do uzavřené smlouvy. Absence podstatných náležitostí v usnesení může způsobovat jeho neurčitost, což může vést k neplatnosti smlouvy.

Určení předmětu dispozice
Nemovitost je třeba označit dle katastrálního zákona. Je-li převáděna část nemovitého majetku, je zpravidla nezbytné, aby v usnesení zastupitelstva obce byla příslušná oddělená část identifikována odkazem na geometrický plán, neboť ve smlouvě musí být předmět prodeje jakožto podstatná náležitost kupní smlouvy vymezen zcela jednoznačně, což platí i pro obsah schvalovacího usnesení (srov. k tomu přiměřeně rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 16.11.2004, sp. zn. 22 Cdo 356/2004.

Usnesení může být formulováno např. takto:
„Zastupitelstvo obce schvaluje prodej pozemku p. č. 320/15 o výměře 100 m^2, jenž byl geometrickým plánem č. 130-125/2020 ze dne 15.12.2020 oddělen od pozemku p. č. 140/2, vše v k. ú. Nové Hodějovice, panu Janu Novákovi, nar. 07.12.1948, bytem Nové Hodějovice 48, za kupní cenu ve výši 45 000,00 Kč".

Určení druhé smluvní strany
Usnesení příslušného orgánu obce by mělo obsahovat jednoznačnou identifikaci druhé smluvní strany, a to i v případech, kdy je dispozice realizována na základě žádosti konkrétního zájemce. Podotýkáme, že identifikace druhé smluvní strany se v zápise ze zasedání zastupitelstva či rady obce neanonymizuje. Pokud však obec zápisy či výpisy usnesení zveřejňuje na úřední desce nebo na internetových stránkách obce, je třeba při zveřejnění usnesení anonymizovat.

Protiplnění, je-li podstatnou náležitostí smluvního typu (např. výše kupní ceny).
Kupní cenu je vhodné uvádět v usnesení i v případě, že obec schválila interní „Pravidla pro prodej nemovitého majetku" (ceník), neboť obec se od těchto interních pravidel může odchýlit.
Kupní cenu nelze s ohledem na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 28.01.2003, sp. zn. 22 Cdo 1625/2002, stanovit odkazem na dosud nezpracovaný znalecký posudek.

Jaké povinnosti vyplývají pro obec ze zákona o obcích při účasti obce v dražbě?

Pokud má obec v úmyslu se zúčastnit dražby, musí příslušný orgán obce o účasti obce v dražbě rozhodnout a určit maximální přípustnou částku, do které je zástupce obce oprávněn nabízenou částku navyšovat.

Postavení obce jako účastníka dražby vůči jiným účastníkům dražby bylo až do 1. července 2016, kdy nabyla účinnosti novela zákona o obcích, nerovné. Princip dražby spočívá v tom, že jednotliví zájemci v průběhu dražby podávají své cenové nabídky, a nakonec je dražená věc licitátorem

(tj. osobou, která dražbě předsedá) tzv. přiklepnuta tomu, kdo v průběhu dražby nabídl nejvyšší cenu.

Nevýhodnost obce spočívala v tom, že usnesením zastupitelstva přijatého na veřejném zasedání bylo před dražbou rozhodnuto o určení nejvyššího možného dražebního podání. Veřejného zasedání se může zúčastnit kdokoliv a do zápisu ze zasedání zastupitelstva obce může rovněž nahlédnout. Možnost znalosti hranice pro licitaci tak stavěla obce do nerovného postavení vůči ostatním účastníkům dražby. V praxi obce toto nevýhodné postavení řešily nejčastěji tak, že předmětná usnesení odmítaly až do konání dražby zveřejnit či poskytnout, což bylo řešení z pohledu obcí a jejích zájmů sice opodstatněné, ale nezákonné.

S účinností od 1. 7. 2016 stanovuje § 40 zákona č.128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), že usnesení, jímž zastupitelstvo obce nebo rada obce rozhodly o nabytí věci v dražbě se až do ukončení dražby nezpřístupňují podle tohoto zákona ani neposkytují podle zákona o svobodném přístupu k informacím. Z povahy věci se uvedené neposkytnutí informací vztahuje též na podkladové materiály, v nichž by byl obsažen např. návrh usnesení, na zvukové či obrazové záznamy z jednání zastupitelstva či rady či jiné dokumenty, z nichž by mohlo být patrné, za jakých konkrétních podmínek má obec v úmyslu účastnit se dražby, veřejné soutěže či jiného obdobného jednání.

Při veřejné dražbě nebo dražbě podle občanského soudního řádu dochází nikoliv k převodu, ale k přechodu vlastnického nebo jiného práva k předmětu dražby na základě právní skutečnosti – udělením příklepu licitátorem. Novelizovaný zákon o obcích v ustanovení § 85 písm. n) proto jednoznačně svěřil oprávnění rozhodovat o nabytí a zpeněžení hmotných nemovitých věcí či právu stavby ve veřejné dražbě zastupitelstvu obce. V současnosti může zastupitelstvo obce rozhodnout např. tak, že rozhodne o získání určité nemovitosti v dražbě a z opatrnosti současně pověří, např. starostu, aby nejvyšší možné podání za obec v dražbě v mezích schváleného rozpočtu určil. Tím dochází k eliminaci rizika prozrazení maximální přípustné částky, do které je zástupce obce oprávněn nabízenou částku navyšovat, přítomné veřejnosti.

V případě nabytí či zpeněžení jiného než hmotného nemovitého majetku či práva stavby ve veřejné dražbě náleží rozhodnutí o účasti obce v dražbě do nevyhrazené pravomoci rady obce podle § 102 odst. 3 zákona o obcích; v obcích, kde se rada obce nevolí, náleží rozhodnutí starostovi.

Usnesení o účasti obce v dražbě by kromě nejvyššího možného dražebního podání mělo být co možná nejkonkrétnější a obsahovat specifikaci dražené věci – např. pokud zastupitelstvo obce rozhoduje o účasti obce v dražbě nemovitosti, měla by tato nemovitost být v usnesení zastupitelstva obce konkrétně určena způsobem dle zákona č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí.

S ohledem na ustanovení § 103 odst. 1 zákona o obcích, podle kterého starosta zastupuje obec navenek, je osobou, která obec na dražbě zastupuje, automaticky právě starosta (v zákonem stanovených případech „absence" starosty rovněž místostarosta). Je ovšem přípustné, aby k zastupování obce v dražbě byl výslovně pověřen a zplnomocněn i řadový člen zastupitelstva obce nebo zaměstnanec obce – vhodné je, aby toto pověření bylo též součástí usnesení o účasti obce v dražbě. Lze dodat, že možné je též smluvní zastoupení, kdy obec bude při dražbě zastupována třetí osobou, která je od obce odlišná.

Jak napravit chybu, kdy obec převedla smluvně na jinou osobu nemovitost, aniž dodržela všechny náležitosti, které k takovému úkonu požaduje zákon o obcích?

Pokud se tak stalo, je smlouva o převodu absolutně neplatná. Byl-li podle ní přesto v katastru nemovitostí proveden zápis vlastnického práva na jinou osobu, je dle dopisu Českého úřadu zeměměřičského a katastrálního adresovaného Ministerstvu vnitra, odboru dozoru a kontroly veřejné správy (č.j. ČÚZK 01525/2015-15 ze dne 10.04.2015) možno řešit věc smírně pouze následujícím způsobem:

a) *Obec sepíše souhlasné prohlášení s osobou, na kterou neplatně převedla nemovitost, a která je nyní v katastru nemovitostí zapsána jako vlastník. Náležitosti tohoto souhlasného prohlášení, v němž strany uznají neplatnost smlouvy, a tedy také skutečnost, že obec je nadále vlastníkem nemovitosti, jsou stanoveny v § 66 odst. 2 katastrální vyhlášky č. 357/2014 Sb., ve znění pozdějších předpisů).*
b) *Toto souhlasné prohlášení předloží obec spolu s návrhem na vklad katastrálnímu úřadu k zápisu vlastnického práva zpět na obec. Tento zápis bude proveden vkladem.*
c) *Obec a jiná osoba spolu uzavřou novou smlouvu o převodu nemovitosti, přičemž dodrží všechny náležitosti stanovené zákonem o obcích.*
d) *Účastníci smlouvy podají katastrálnímu úřadu návrh na vklad vlastnického práva ve prospěch nabyvatele na základě smlouvy uvedené v bodu c) příslušnému katastrálnímu úřadu.*
e) *Katastrální úřad povolí a provede vklad, nyní již na základě platné smlouvy. Předchozí závadný stav tak bude napraven.*

Jak postupovat v případě, byla-li zjištěna neplatnost smlouvy o budoucím převodu vlastnického práva k bytu či bytovému domu, jejichž vznik byl spolufinancován ze státního rozpočtu?

Jedná se o problematiku neplatných smluv ve vztahu obec a nájemce. V případech, kdy při uzavírání původní smlouvy došlo k porušení § 39 odst. 1 a) nebo odst. 2 a) nebo § 85 písm. a) zákona o obcích, může to být dle ministerstev důvodem neplatnosti předmětné smlouvy.

Platnost smlouvy přísluší v konkrétním případě závazně posuzovat pouze soudu. V případě, že je smlouva neplatná, přichází v úvahu jako vhodné řešení tohoto problému vznik zcela nového, na předchozí smlouvě nezávislého právního titulu za splnění požadavků podle § 38 odst. 1, § 39 odst. 1 a 2 a § 85 písm. a) zákona o obcích.

Možný postup obce při uzavření „nové" smlouvy (dle společného stanovisko Ministerstva vnitra, Ministerstva pro místní rozvoj a Ministerstva financí k řešení problému při převodech vlastnického práva k bytům, jejichž vznik byl spolufinancován ze státního rozpočtu):

1. ***Zveřejnit záměr*** *obce prodat bytový dům, byt nebo spoluvlastnický podíl k nim podle § 39 odst. 1 zákona o obcích. Záměr musí obsahovat označení právního jednání (např. prodej) a identifikaci převáděné nemovitosti podle katastrálního zákona. Pokud jde o zájemce a nabídky ke zveřejněnému záměru, zákon o obcích nevylučuje, aby obec předem omezila potenciální uchazeče na původní zájemce (a případně jejich právní nástupce), tj. na uživatele příslušných bytů. Zákon totiž připouští, aby záměr byl formulován též jako záměr tzv. adresný, tj. aby obsahoval označení osoby, na kterou obec hodlá nemovitost převést. Ani v takovém případě však není podle judikatury Nejvyššího soudu vyloučeno, aby se k záměru přihlásily i jiné osoby. V praxi to znamená, že pokud se k adresnému záměru přihlásí jiný žadatel, nelze jej bez dalšího odmítnout, ale musí být adekvátním způsobem zdůvodněno, proč jeho žádost nebyla akceptována (např. nabídl méně, nebo sice nabídl více, ale s ohledem na předestřený cíl se obec – zastupitelstvo – rozhodlo prodat předem určenému zájemci, nájemci atd.). Blíže k tomu srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. ledna 2016 a rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. července 2020, sp. zn. 30 Cdo 3741/2015, sp. zn. 24 Cdo 1198/2020.*

*2. **Schválit prodej bytového domu, bytu nebo spoluvlastnického podílu** k nim zastupitelstvem podle § 85 písm. a) zákona o obcích, tj. nově, nezávisle na předchozí smlouvě. Není vyloučeno, aby se k adresnému záměru přihlásily i další osoby než původní zájemci. Při schvalování majetkoprávní dispozice nesmí obec nabídky těchto dalších osob opomenout a musí zdůvodnit, proč upřednostňuje nabídku původního zájemce.*

*3. **Má-li dojít k převodu za „zvýhodněných podmínek**", musí obec odůvodnit dispozici (s ohledem na uváděnou původní kupní cenu) za nižší než obvyklou cenu podle § 38 odst. 1 a § 39 odst. 2 a zákona o obcích. Při odůvodnění by měla obec vycházet zejména z okolností týkajících se (neplatného) uzavření původní smlouvy, a dalších skutečností, které obec považuje s ohledem na danou situaci za relevantní.*

Výši a adekvátnost této odchylky z hlediska hospodárnosti a účelnosti musí posoudit v rámci své samosprávné úvahy sama obec. Při rozhodování by obec měla vycházet z níže uvedených zásad:

- *Povinnost obce řádně hospodařit se svým majetkem (§ 38 odst. 1 zákona o obcích) nelze kategoricky a bez dalšího vázat pouze na nejvyšší nabídku, a to již s ohledem na § 2 odst. 2 zákona o obcích. Ekonomicky méně výhodná dispozice obce však musí vycházet z odůvodnitelného (legitimního) důvodu majícího základ v plnění úkolů obce v samostatné působnosti (§ 38 odst. 1).*
- *V obecné rovině lze akceptovat odůvodnění jiným důležitým zájmem obce podle § 38 odst. 1 zákona o obcích, spočívajícím v uspokojování bytových potřeb nabyvatele tohoto majetku ve smyslu § 35 odst. 1 zákona o obcích, popř. jeho členů (v případě bytových družstev), kteří po dobu vázanosti dotačních podmínek byli v očekávání naplnění závazku obce k budoucímu zvýhodněnému převodu spoluvlastnického podílu na bytových domech.*
- *Tento důležitý zájem spolu s posouzením konkrétních okolností konkrétního případu a vložené investice budoucích nabyvatelů na výstavbu jednotlivých předmětných bytových domů a bytů může zohlednit územní samosprávný celek v rozhodnutí o dispozici se svým majetkem.*
- *„Ekonomická ztráta" přijetím nižší, než ekonomicky nejvhodnější nabídky nesmí být ve zcela zjevném nepoměru k obcí sledovanému mimoekonomickému přínosu. Tam, kde obec zvolí z možných řešení to, které je ekonomicky méně výhodné, musí hodnotit nejen existenci legitimního důvodu pro takový výběr, ale musí se zabývat i tím, zda obcí sledovaný cíl je vybraným řešením splnitelný, resp. zda identického cíle nelze dosáhnout jiným, ekonomicky výrazně šetrnějším řešením. Jinými slovy řečeno, obec je povinna náležitým*

způsobem a s co největší pečlivostí zvážit všechny okolnosti pro přijetí ekonomicky méně výhodné nabídky a své rozhodnutí řádně odůvodnit konkrétními okolnostmi.

- *Konkrétní výše odchylky od ceny obvyklé ve smyslu zákona o obcích není zákonem výslovně limitována. Nicméně, musí být řádně odůvodněna a z odůvodnění musí vyplývat, že je sledován jiný důležitý zájem. Blíže k tomu srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16.07.2008, sp. zn. 28 Cdo 3757/2007 a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26.11.2020, sp. zn. 33 Cdo 1896/2020.*
- *V již zahájeném soudním řízení lze nápravu neplatné smlouvy řešit prostřednictvím tzv. soudního smíru podle § 99 a násl. zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů. Soudní smír spočívá na hmotněprávní dohodě o nové smlouvě, v jejímž rámci účastníci řízení navrhují, aby soud o jejich soukromém právu rozhodl určitým způsobem. V okamžiku, kdy soud usnesením o schválení smíru jejich návrh akceptuje, stane se dohoda exekučním titulem majícím povahu soudního rozhodnutí. Soudní smír má jednak procesní následky (je rozhodnutím ve věci samé, jež je exekučním titulem a vytváří překážku věci rozhodnuté), jednak následky hmotněprávní (je novací, případně dohodou o narovnání mezi účastníky) a v případě schválení soud deklaruje jeho soulad s hmotným právem. K oběma těmto následkům dochází až akceptací smíru ze strany soudu.*
- *Podstatou soudního smíru je soudní odsouhlasení dohody (smlouvy) mezi stranami o smírném řešení sporu. V posuzovaném případě tedy soudní odsouhlasení úplatného nebo bezúplatného převodu příslušných nemovitostí. Z tohoto důvodu se pro rozhodování obce o soudním smíru (o jeho přijetí) musejí uplatnit identická pravidla jako pro samotné právní jednání, které je předmětem soudního smíru. Tedy řádné předchozí zveřejnění záměru (§ 39 odst. 1 zákona o obcích) a schválení v zastupitelstvu (§ 85 písm. a) zákona o obcích). Obec je rovněž povinna dodržet požadavky vyplývající pro ni z § 38 odst. 1 ve spojení s § 39 odst. 2 zákona o obcích a postupovat v souladu s těmito ustanoveními, tedy řádně obhájit případnou odchylku od obvyklé ceny. Pokud má být nabyvatelem bytové družstvo, je potřeba zohlednit rovněž pravidla o zákazu veřejné podpory vyplývající z práva Evropské unie. Pokud má bytový dům, byty nebo spoluvlastnické podíly k nim nabýt za cenu nižší než v místě a čase obvyklou bytové družstvo, tedy nikoliv fyzické osoby, které do výstavby investovaly prostřednictvím svých vkladů do bytového družstva, je nutné zohlednit také pravidla o veřejné podpoře vyplývající z čl. 107 Smlouvy o fungování Evropské unie a souvisejících předpisů Evropské unie*

- *Problematika veřejné podpory náleží do působnosti Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Veřejné podpoře se věnuje metodické doporučení „Veřejná podpora při uzavírání „nových" smluv, které tvoří přílohu společného stanoviska (viz výše). Dále je nutno upozornit, že je nutné řešit i daňové dopady těchto převodů, což náleží do působnosti Ministerstva financí, které bude navrhovat osvobození příjmů z bezúplatných převodů spoluvlastnických podílů na bytovém domě z obce na druhého vlastníka prostřednictvím přechodného ustanovení obsaženého v nejbližší řádné novele zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. Do té doby se finanční správa nebude zabývat případy, které by měly být touto novelou dotčeny za podmínky, že tímto nebudou dotčeny obecné povinnosti finanční správy zejména činit úkony ve lhůtách pro stanovení daně. V případě, že daňovým subjektům na základě doposud platné legislativy vznikne z výše uvedené transakce daňová povinnost, mohou při splnění zákonných podmínek využít institutu posečkání daně (Příloha: 1 / Metodické doporučení Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže s názvem Veřejná podpora při uzavírání „nových" smluv).*

4) Zákon č. 420/2004 Sb. § 2 odst. 2 písm. b) nakládání a hospodaření s majetkem státu, s nímž hospodaří územní celek.

Obec hospodaří a nakládá s majetkem státu. Jakým způsobem můžeme nabýt tento majetek od Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových (dále též „ÚZSVM")?

Územní samosprávné celky (obce, města, kraje), jejich příspěvkové organizace a dobrovolné svazky obcí se při rozvoji svého území často musí vypořádat se s problémem majetku státu na svém katastru. Přitom je nutné respektovat zákon o majetku ČR a jejím vystupování v právních vztazích (č. 219/2000 Sb. – dále jen „ZMS"). Při hospodaření s majetkem státu má povinnost Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových (dále jen „ÚZSVM") postupovat tak, aby majetek státu nepoškozoval a neodůvodněně nesnižoval jeho rozsah, hodnotu a výnos. Současně ÚZSVM musí respektovat metodiku Ministerstva financí, které je ústředním orgánem státní správy pro hospodaření se státním majetkem.

ÚZSVM zpracoval v roce 2020 pro obce a kraje informační materiál, který jednoduchou a přehlednou formou seznamuje zástupce územních samosprávných celků s problematikou nakládání s majetkem státu. Formy

i náležitosti možného převodu majetku (bezúplatné převody, přímý prodej, převod soutěží, veřejné dražby, výběrová řízení, směna apod.) můžete podrobněji poznat na www.uzsvm.cz.

Obecně při nakládání s majetkem státu mají ÚSC stejné postavení jako jakýkoli jiný nestátní subjekt, ovšem při nakládání s hmotnými nemovitými věcmi ve vlastnictví státu v jejich prospěch lze využít speciálního metodického materiálu MF.
Státní instituce mohou na obce převádět majetek za cenu nejméně ve výši, která je v daném místě a čase obvyklá, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak.
ZMS je preferovaná forma úplatný převod s ohledem na výnos, který státu přináší, a to transparentním výběrovým řízením/dražbou.
ZMS především zakotvuje pouze možnost státu převést určitý majetek státu do vlastnictví nestátního subjektu, tedy i ÚSC, bezúplatně. Nezakládá pro stát v daném směru žádnou povinnost a pro nestátní subjekty nezakládá v daném směru žádný nárok. Je tedy plně na vůli státu coby vlastníka, zda v konkrétním případě takovýto postup zvolí, či nikoli (a upřednostní jiný způsob naložení s majetkem státu, tedy především převod úplatný, což je zákonem preferovaná forma s ohledem na výnos, který státu přináší).
Naplnění důvodu veřejného zájmu je hodnoceno z pohledu státu jako vlastníka, nikoli z pohledu potenciálního nabyvatele (obce).
Státní instituce musí vždy dbát na dodržení základních povinností při hospodaření s majetkem státu dle § 14 odst. 1 ZMS, a to zejména na výhodnost s ohledem na ekonomickou stránku věci.
ZMS je ve vztahu k občanskému zákoníku zvláštní právní předpis, ovšem pro oblast hospodaření s majetkem státu je obecným předpisem, který platí, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak.

Jak je výše uvedeno zákonem preferovaná forma nakládání s nepotřebným majetkem je **výběrové řízení nebo veřejná dražba**. Proto ÚZSVM nabízí majetek k prodeji formou veřejné dražby (dále též „VD"), či výběrového řízení, a to i ve formě elektronického výběrového řízení (dále též „VŘ"). ÚZSVM může vyhlásit výběrové řízení také na pronájem nebo pacht. V odůvodněných případech lze uskutečnit přímý prodej vybrané osobě. Bezúplatně lze majetek nabýt pouze ve veřejném zájmu či v případě, je-li bezúplatný převod hospodárnější než jiný způsob naložení, případně stanoví-li tak zvláštní právní předpis.
Dražba a VŘ se liší především ve způsobu nabytí vlastnictví. V případě dražby přechází vlastnictví na nového vlastníka v okamžiku udělení příklepu, kupní cenu je poté nutné uhradit v zákonných lhůtách. V případě VŘ na nemovitosti je po jejich skončení ve většině případů zaslána na příslušná ministerstva žádost k udělení schvalovací doložky, následuje

výzva k úhradě kupní ceny a uveřejnění smlouvy v registru smluv. Teprve po platném uzavření smlouvy dojde k převodu vlastnictví v katastru nemovitostí.

5) Zákon č. 420/2004 Sb. § 2 odst. 2 písm. c) zadávání a uskutečňování veřejných zakázek, s výjimkou úkonů a postupů přezkoumaných orgánem dohledu podle zvláštního právního předpisu.

Je nutné uveřejňovat smlouvu podle zákona o zadávání veřejných zakázek, pokud je smlouva uveřejněna podle zákona o registru smluv?

Ne. Pokud je smlouva uveřejněna podle zákona o registru smluv, je tím splněna i povinnost takovou smlouvu uveřejnit podle zákona o veřejných zakázkách. Pozor ale, toto pravidlo neplatí naopak.

K této problematice vydalo MMR, MV a ÚHOS společné stanovisko, viz citace níže:
„Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek (dále jen „ZZVZ"), v ustanovení § 219 odst. 1 veřejnému zadavateli stanoví povinnost uveřejnit na profilu zadavatele smlouvu uzavřenou na veřejnou zakázku včetně všech jejích změn a dodatků, a to do 15 dnů od jejich uzavření nebo od konce každého čtvrtletí v případě veřejných zakázek zadávaných na základě rámcové dohody nebo v dynamickém nákupním systému. Dále pak je výslovně stanoveno, na které smlouvy, případně na které zadavatele, se tato povinnost neuplatní. Ve výčtu smluv, na které se povinnost jejího uveřejnění na profilu zadavatele neuplatní, jsou také smlouvy, které byly uveřejněny podle jiného právního předpisu – § 219 odst. 1 písm. d) ZZVZ. Takovýmto jiným právním předpisem je zejména zákon č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv). Zákonem o registru smluv, konkrétně jeho ustanovením § 5 odst. 2, je povinné osobě uložena povinnost zaslat smlouvu správci registru smluv k uveřejnění prostřednictvím registru smluv bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 30 dnů od uzavření smlouvy.

Současně podle § 8 odst. 4 zákona o registru smluv platí, že „je-li v souladu s tímto zákonem uveřejněna smlouva, která má být uveřejněna podle zákona o veřejných zakázkách, je tím splněna povinnost uveřejnit ji podle zákona o veřejných zakázkách". I když je v odkazu použita formulace „zákon o veřejných zakázkách", je vzhledem k účelu ustanovení (kterým je zabránit duplicitě uveřejňování) a s přihlédnutím k historickému výkladu

toto ustanovení aplikovatelné nejen na zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů, ale i na nový zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, který předchozí zákon o veřejných zakázkách plně nahrazuje.
Obecně tedy platí, že pokud je smlouva uveřejněna podle zákona o registru smluv, není třeba ji uveřejňovat duplicitně i dle ZZVZ.

Problematika rozdílné lhůty
ZZVZ a zákon o registru smluv pro splnění povinnosti uveřejnit (v případě registru smluv přesněji „zaslat k uveřejnění") smlouvu stanoví rozdílné lhůty. Je tak otázkou, zda pro uplatnění výjimky z povinnosti uveřejnit smlouvu na veřejnou zakázku na profilu zadavatele podle § 219 odst. 1 písm. d) ZZVZ je nutné i v registru smluv uveřejnit smlouvu („zaslat k uveřejnění") do 15 dnů od jejího uveřejnění, tedy ve lhůtě stanovené v § 219 odst. 1 ZZVZ.

Výjimka z povinnosti uveřejnit smlouvu uvedená v § 219 odst. 1 písm. d) ZZVZ je formulována tak, že povinnost neplatí pro smlouvy uveřejněné podle jiného předpisu. Této výjimce lze tedy rozumět tak, že je-li smlouva uveřejněna v souladu s jiným právním předpisem, není nutné ji uveřejňovat na profilu zadavatele. Podle tohoto zvláštního předpisu by se také měla posuzovat lhůta k uveřejnění smlouvy. Smlouva, která byla zaslána správci registru smluv k uveřejnění nejpozději 30. den po jejím uzavření, tak byla zaslána k uveřejnění v souladu s lhůtami stanovenými zákonem o registru smluv, tedy ve lhůtách podle jiného právního předpisu a vztahuje se na ni výjimka podle § 219 odst. 1 písm. d) ZZVZ.

Pro úplnost lze uvést, že aby byla smlouva uveřejněna podle zákona o registru smluv, tedy tak, aby se na ni vztahovala výjimka z uveřejnění podle § 219 odst. 1 písm. d), je mimo splnění lhůty nutné také splnění dalších formálních podmínek stanovených předmětným zákonem, není však účelem tohoto stanoviska podrobně se věnovat výkladu zákona o registru smluv.

Rámcové dohody
V souladu s ustanovením § 219 odst. 2 ZZVZ je veřejný zadavatel povinen uveřejnit rámcovou dohodu do 15 dnů od jejího uzavření. Z této povinnost ZZVZ sice nestanoví (na rozdíl od § 219 odst. 1) výslovnou výjimku, ale lze zde aplikovat § 8 odst. 4 zákona o registru smluv.

Rámcová dohoda, která bude uveřejněna podle zákona o registru smluv, tak nemusí být duplicitně uveřejněna podle zákona o zadávání veřejných zakázek. Jednotlivé smlouvy na veřejnou zakázku uzavírané na základě rámcové dohody však již spadají pod aplikaci ustanovení § 219 odst. 1 ZZVZ (k tomu srov. výše)."

Je zadavatel povinen zadat veřejnou zakázku v zadávacím řízení, jde-li o úvěr nebo zápůjčku?

K problematice možnosti uzavření smlouvy na bankovní služby vydalo společné stanovisko Ministerstvo pro místní rozvoj a Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, viz níže.

„Podle § 29 zákona o zadávání veřejných zakázek (dále ZZVZ) není zadavatel povinen zadat veřejnou zakázku v zadávacím řízení, jde-li o úvěr nebo zápůjčku. V případě že podstatou bankovní služby bude úvěr nebo zápůjčka, nemusí zadavatel provést uzavření smlouvy s bankou v zadávacím řízení. Pokud by předmět veřejné zakázky zahrnoval jak úvěr, tak i plnění, které je zadavatel obecně povinen zadat v zadávacím řízení, bude se jednat o tzv. smíšenou zakázku (§ 32 ZZVZ). Předpokládanou hodnotu smíšené zakázky má zadavatel stanovit podle hodnoty části, kterou je povinen zadat v zadávacím řízení. Hodnota úvěru se tudíž do předpokládané hodnoty smíšené zakázky nezahrnuje. Výjimka pro veřejné zakázky malého rozsahu – veřejnou zakázkou malého rozsahu je podle § 27 písm. a) ZZVZ veřejná zakázka, jejíž předpokládaná hodnota je rovna nebo nižší v případě veřejné zakázky na dodávky nebo na služby částce 2 000 000 Kč. Předpokládaná hodnota bankovních služeb dlouhodobějšího charakteru se stanoví podle § 21 ZZVZ. U veřejných zakázek na služby, u kterých se nestanoví celková smluvní cena, je rozhodná předpokládaná výše úplaty

a) za celou dobu trvání smlouvy, je-li doba trvání smlouvy rovna 48měsíců nebo kratší,

b) za 48 měsíců u smlouvy na dobu neurčitou, nebo smlouvy s dobou trvání delší než 48 měsíců.

U bankovních a finančních služeb musí zadavatel do předpokládané hodnoty zahrnout poplatky, provize, úroky a jiné související platby (§ 21 odst. 2 písm. b) ZZVZ). ***Pokud platby za bankovní služby za 4 roky nedosahují 2 000 000 Kč, nemusí být předmětné služby zadány v zadávacím řízení.*** *Tato situace nastává často u vedení běžných účtů. Bankovní služby mívají charakter trvajících služeb ve smyslu § 19 ZZVZ. Podle § 19 odst. 1 ZZVZ se předpokládaná hodnota veřejné zakázky, jejímž předmětem jsou pravidelně pořizované nebo trvající dodávky nebo služby, stanoví jako*

a) skutečná cena uhrazená zadavatelem za dodávky nebo služby stejného druhu během předcházejících 12 měsíců nebo předchozího

účetního období, které je delší než 12 měsíců, upravená o změny v množství nebo cenách, které lze očekávat během následujících 12 měsíců, nebo

b) součet předpokládaných hodnot jednotlivých dodávek a služeb, které mají být zadavatelem zadány během následujících 12 měsíců nebo v účetním období, které je delší než 12 měsíců, pokud nemá k dispozici údaje podle písmene a).

Do předpokládané hodnoty trvajících služeb se zahrnuje vždy alespoň 12 měsíců, případně delší účetní období, a to i kdyby měla být smlouva na veřejnou zakázku uzavřena na kratší dobu. Pokud zadavatel za bankovní služby za rok zaplatí více než 2 000 000 Kč, nebude se jednat o veřejnou zakázku malého rozsahu, i kdyby uzavíraná smlouva samotná měla pokrývat kratší dobu a dosáhnout nižší částky.

Jednací řízení bez uveřejnění v důsledku krajně naléhavé okolnosti – podle § 63 odst. 5 ZZVZ může zadavatel použít jednací řízení bez uveřejnění také, pokud je to nezbytné v důsledku krajně naléhavé okolnosti, kterou zadavatel nemohl předvídat a ani ji nezpůsobil, a nelze dodržet lhůty pro otevřené řízení, užší řízení nebo jednací řízení s uveřejněním. Splnění podmínek pro využití jednacího řízení je potřeba posuzovat ad hoc případ od případu. Tento typ zadávacího řízení cílí zejména na situace se závažnými neodkladnými důsledky (např. ochrana zdraví a majetku po přírodních katastrofách). Postup v jednacím řízení bez uveřejnění bude zřejmě přijatelný, pokud se nezbytnost výběru nového poskytovatele bankovních služeb bude taktéž odvíjet od závažných hrozeb. Obecně nelze vyloučit, že v důsledku situace na Ukrajině bude postup podle § 63 odst. 5 ZZVZ možný. Výběr nového poskytovatele bankovních služeb může být nezbytný v důsledku ukončení poskytování služeb některými bankami s vazbami na Rusko. Je zřejmé, že zadavatelé tuto okolnost nezpůsobili. Nastalá situace se jevila natolik nepravděpodobně, že lze dospět k závěru, že zadavatelé tento vývoj nemohli předvídat. Další podmínkou je, že není možné dodržet lhůty pro běžná zadávací řízení a smlouvu je nutné uzavřít urychleně. Zadavatelé se nebudou moci na § 63 odst. 5 ZZVZ odvolávat, pokud by zadávací řízení zahájili až s velkým časovým odstupem. Smlouvu nebude možné uzavřít na dobu neurčitou. Pokrývat může jen dobu, než bude možné provést standardní zadávací řízení. Oprávněností zadání veřejné zakázky v jednacím řízení bez uveřejnění podle § 63 odst. 5 ZZVZ se zabýval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 31. 8. 2020 sp. zn. 2 As 126/2019, a dospěl k závěru, že „Z obecné

zásady transparentnosti zadávání veřejných zakázek formulované v § 6 odst. 1 ZZVZ pak vyplývá požadavek, aby zadavatel při volbě postupu podle § 63 odst. 5 ZZVZ (předem) jednoznačně vymezil rozsah plnění, které zamýšlí v tomto mimořádném, z pohledu hospodářské soutěže do jisté míry „nelegitimním" režimu poptat.".

4) Zákon č. 420/2004 Sb. § 2 odst. 2 písm. g) zřizování věcných břemen k majetku územního celku

Jak ocenit věcné břemeno inženýrské sítě dle novelizovaného zákona o oceňování majetku?

Oceňování věcných břemen zakotvené v ustanovení § 16b zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku, doznalo novelizací (zákonem č. 237/2020 Sb.), od 1. 1. 2021 podstatných změn. Kupříkladu se ustoupilo od zbytkové kategorie, dle které se oceňovalo pevnou částkou 10 000 Kč v případě, že nebylo možné určit cenu podle předchozích odstavců. V souvislosti s novelizací zákona o oceňování majetku byla současně novelizována (vyhláškou č. 488/2000 Sb.) i vyhláška č. 441/2013 Sb., oceňovací vyhláška. Ve dříve účinném znění upravovala oceňovací vyhláška z věcných práv k nemovitým věcem toliko právo stavby v ustanovení § 39, zatímco nově je zde v ustanovení § 39a zakotven i závazný výpočet pro oceňování věcných břemen.

Z uvedeného tedy mimo jiné plyne, že novelizace právních předpisů účinné od 1. 1. 2021 zavedly ocenění tržní hodnotou, neboť bylo dle důvodové zprávy nutno reagovat na případy, kdy pro určení obvyklé ceny nelze, vzhledem k jedinečnosti předmětu ocenění, zjistit kupní ceny srovnatelných věcí. Hlavní změnou v novele oceňovací vyhlášky je kromě zavedení tržní hodnoty také podrobnější určení obvyklé ceny nebo úprava oceňování závad a oceňování věcných břemen. V důsledku tak novelizace do velké míry sjednotily rozlišný výpočet oceňování věcných břemen, který byl do té doby často upraven v interních předpisech jednotlivých obcí (navenek nezávazných) ve formě pevně stanovených částek, které neodpovídaly skutečné hodnotě. Pokud tedy jednotlivé výpočty náhrad ve vztahu k pozemkům dotčeným budoucí smlouvou o zřízení věcného břemene vycházejí z účinného znění oceňovací vyhlášky, nelze ze strany obce bezmezně setrvávat na aplikaci jejích interních (navenek nezávazných) pravidel.

5) Zákon č. 420/2004 Sb. § 2 odst. 2 písm. h) účetnictví vedené územním celkem

Musí vybraná účetní jednotka podle bodu 4.2. písm. b) ČÚS č. 701 – Účty a zásady účtování na účtech vytvářet analytické účty pro nemovitý majetek zatížený věcným břemenem?

Účelem zřizování analytických účtů je zajištění podrobnějších informací o skutečnostech zachycených na příslušných syntetických účtech. V souladu s ustanovením bodu 4.2. ČÚS č. 701 – Účty a zásady účtování na účtech bere účetní jednotka při vytváření analytických účtů v úvahu mj. zatížení majetku zástavním právem nebo věcným břemenem, pokud již předmětná informace není zajištěna jiným průkazným způsobem (například v rámci majetkové evidence). Tento způsob naplnění předmětného bodu 4.2. písm. b) ČÚS č. 701 – Účty a zásady účtování na účtech doporučujeme upravit vnitřním předpisem.

Kdy nastane okamžik uskutečnění účetního případu vzniku pohledávky z titulu úplatného zřízení věcného břemene na straně povinného, kdy je uzavřena smlouva o zřízení věcného břemene a jednou ze smluvních podmínek je vystavení faktury ze strany územního samosprávného celku.

V uvedeném případě je podle názoru MF podkladem pro vyhotovení průkazného účetního záznamu k provedení účetního zápisu v hlavní knize z titulu pohledávky ze zřízení věcného břemene vystavená faktura. V případě uzavřené smlouvy se s ohledem na významnost a další skutečnosti může jednat o podklad pro vyhotovení průkazného účetního záznamu k provedení účetního zápisu v knize podrozvahových účtů z titulu podmíněné pohledávky ze zřízení věcného břemene.

Jaký okamžik se považuje za okamžik uskutečnění účetního případu vzniku pohledávky z titulu prodeje nemovitého majetku?

V souladu s ustanoveními bodů 6.1. až 6.4. ČÚS č. 701 – Účty a zásady účtování na účtech se za okamžik uskutečnění účetního případu v případě vzniku pohledávky z titulu prodeje nemovitého majetku považuje den doručení návrhu na zápis katastrálnímu úřadu.

Pro úplnost uvádíme, že se aktivum a výnos vykáží v souladu s jejich pojetím dle Koncepčního rámce finančního výkaznictví účetních jednotek

veřejného sektoru pro všeobecné použití (Koncepční rámec IPSAS) ke dni doručení návrhu na zápis katastrálnímu úřadu, což představuje ekonomické plnění, které má za následek zvýšení ekonomického prospěchu a čisté finanční pozice účetní jednotky. V případě, že by aktivum a výnos byly vykázány k datu uzavření smlouvy, bylo by vykázáno ekonomické plnění, které by však nikdy nemuselo nastat, a to také s ohledem na existenci budoucích událostí, které mohou a nemusí být plně pod kontrolou účetní jednotky. Z uvedeného vyplývá, že k datu uzavření smlouvy se vykáže podmíněná pohledávka, a to při zohlednění obecných pravidel pro postupy účtování v knize podrozvahových účtů.

Jakým způsobem vybraná účetní jednotka účtuje o nákladech souvisejících s bezúplatným převodem majetku od jiné vybrané účetní jednotky, například o nákladech na přepravu?

V případě bezúplatného převodu majetku od jiné vybrané účetní jednotky se postupuje v souladu s ustanovením § 25 odst. 6 zákona č. 563/1991 Sb., kdy účetní jednotka při ocenění majetku navazuje na výši ocenění v účetnictví účetní jednotky, která o tomto majetku naposledy účtovala. Postup účtování při bezúplatném nabytí majetku je upraven zejména v bodech 4.1.1. a 4.1.3. ČÚS č. 709 – Vlastní zdroje.

O dalších nákladech souvisejících s bezúplatným převodem bude účetní jednotka účtovat na příslušný syntetický účet účtové třídy 5 – Náklady, např. v případě dopravy na syntetický účet 518 – Ostatní služby.

Obec účtuje o projektové dokumentaci ke stavbě prostřednictvím syntetického účtu 042 – Nedokončený dlouhodobý majetek. Zastupitelstvo obce rozhodlo, že stavba nebude realizována. Jak má účetní jednotka o této skutečnosti účtovat?

V uvedeném případě se jedná o tzv. „zmařenou investici", kterou vykáže účetní jednotka v souladu s § 33 odst. 5 vyhlášky č. 410/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů, v položce výkazu zisku a ztráty „A.I.26. Manka a škody", respektive účtuje o této zmařené investici v souladu s bodem 6.4.4. ČÚS 710 – Dlouhodobý nehmotný majetek a dlouhodobý hmotný majetek.

Křížky u cest máme zařazeny na účtu 021 Stavby v ocenění 1,00 Kč. Můžeme stejně postupovat při zařazení pomníku padlých do majetku?

Z jednotlivých složek majetku a závazků se oceňují ve výši 1 Kč kulturní památky, sbírky muzejní povahy, předměty kulturní hodnoty a církevní

stavby, pokud není známa jejich pořizovací cena (§ 25 odst. 1 písm. k) zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů). Křížky lze považovat za církevní stavby, proto je máte správně oceněny 1,00 Kč. K pomníku padlých však nelze přiřadit žádnou z uvedených složek majetku (pokud není kulturní památkou), proto byste měli tuto drobnou stavbu ocenit reprodukční pořizovací cenou, tj. cenou, za kterou by byl majetek pořízen v době, kdy se o něm účtuje.

Jak máme účtovat o pořízení územního plánu, jehož ocenění převyšuje částku 60.000 Kč, prostřednictvím syntetického účtu 518 – Ostatní služby, nebo syntetického účtu 041 – Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek?

Územní plán je vydávaný na základě poměrně složitého procesu, který se řídí stavebním zákonem. Územní plán je součástí územně plánovací dokumentace a vydává se pro území určité obce. Musí být v souladu s nadřazenou územně plánovací dokumentací, tedy se zásadami územního rozvoje, které se vydávají na úrovni kraje, a s politikou územního rozvoje, která se vydává pro území celé republiky.

Podle názoru MF ČR se v tomto případě jedná o pořízení dlouhodobého nehmotného majetku (územní plán dle jeho názoru splňuje i definici aktiva podle mezinárodních účetních standardů pro veřejný sektor), kdy pořízení územního plánu s ohledem na výši ocenění by mělo být účtováno prostřednictvím syntetického účtu 041 Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek a po zařazení územního plánu do užívání by měl být územní plán vykázán na položce rozvahy „A.I.6. Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek" (syntetický účet 019). V této souvislosti však MF také upozorňuje na ocenění vlastními náklady.

V naší obci letos proběhla pozemková úprava. Můžete mi poradit, jak ocením pozemky podle výpisu po úpravě.

Z dotazu lze vyvodit, že došlo ke změně výměry pozemků při zpřesnění geometrického a polohového určení pozemků (digitalizace pozemků), které jsou předmětem účetnictví. Vybraná účetní jednotka (kterou územní celek je) v případě, že při digitalizaci pozemků došlo ke změně výměry pozemků v souvislosti „s novým katastrálním operátem", postupuje tak, že upraví (promítne) změny výměry v majetkové evidenci příslušného pozemku, ale ocenění (např. pořizovací – historická cena) zůstává v účetnictví nezměněno.

Pro úplnost dodáváme, že pokud by po digitalizaci byly nově zjištěny

pozemky ve vlastnictví obce, které u účetní jednotky nebyly dosud předmětem účetnictví, pak vybraná účetní jednotka postupuje při oceňování těchto nově zjištěných pozemků, v souladu s ustanovením § 25 odst. 1 písm. l) zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, to znamená, že příslušné pozemky ocení reprodukční pořizovací cenou, kterou se rozumí cena, za kterou by byl majetek pořízen v době, kdy se o něm účtuje. Pokud naopak nějaký pozemek zanikl (zaniklo původní číslo parcelní), vyřadí se tento pozemek z účetní evidence ve výši pořizovací ceny.

Závěrem lze konstatovat, že přecenění pozemků se zásadně neprovádí. Při digitalizaci pozemků dochází k upřesnění výměry pozemku, který eviduje účetní jednotka v pořizovací (historické) ceně. Účetní hodnota pozemku identifikovaného parcelním číslem, u kterého došlo k upřesnění výměry (zvětšení nebo zmenšení), zůstává tedy stejná. Znamená to, že pokud se změní výměra parcely, změní se pouze cena za 1 m^2. V inventurním soupisu bude uveden pozemek identifikovaný parc. číslem se stejnou účetní hodnotou, ale se skutečnou výměrou po digitalizaci.

Nově zjištěné pozemky budou oceněny reprodukční pořizovací cenou a zapsány do inventurního soupisu. V případě zániku pozemku, bude konkrétní pozemek z účetní evidence vyřazen ve výši pořizovací ceny. Inventurní soupis pozemků k 31. 12. bude vyhotoven v návaznosti na LV prokazující stav majetku k 31. 12.

6) Odměňování a ostatní související nároky a peněžitá plnění členů zastupitelstva obce.

Dne 10. 1. 2020 zemřel pan zastupitel a radní. Zastupitelem se tak stal místo něj druhý v pořadí. Od kdy náleží odměna novému zastupiteli? Od 11. 1. 2020 nebo až po schválení zastupitelstvem dle § 72 zákona o obcích?

Uprázdní-li se mandát v zastupitelstvu obce, nastupuje ex lege, tj. ze zákona (není třeba jakéhokoliv dalšího aktu) za člena tohoto zastupitelstva náhradník, a to dnem následujícím po dni, kdy došlo k zániku mandátu. Ve Vašem případě se náhradník stal členem zastupitelstva dne 11. 1. 2020. Dotaz směřuje k tomu, od kterého dne bude odměna za funkci nového člena zastupitelstva poskytována (den, resp. rozhodný okamžik).

Je třeba prozkoumat platné usnesení zastupitelstva k odměňování zastupitelů, a to zejména zda zastupitelstvo obce pamatovalo i na takové případy, kdy se vykonávané funkce v průběhu volebního období personálně obmění (to je i Váš případ nástupu náhradníka na uvolněný mandát, ale i nově obsazovaná funkce v radě). Pokud zastupitelstvo nestanovilo

rozhodný den pro poskytování odměn při personální obměně, bude nutné přijmout nové usnesení, a to takové, které lze považovat za dostatečně určité, tj. musí splňovat minimálně tyto náležitosti, resp. určovat:

- funkci, za kterou bude odměna náležet (ve Vašem případě za výkon funkce neuvolněného člena zastupitelstva obce);
- výši odměny stanovenou částkou v celých korunách, která nesmí být vyšší než maximální částka plynoucí z nařízení vlády;
- den, resp. rozhodný okamžik, od kterého bude odměna poskytována (v případě nástupu náhradníka na uprázdněný mandát člena zastupitelstva se odměna může poskytnout např. ode dne složení slibu, ode dne prvního zasedání zastupitelstva, jehož se zúčastnil apod., ale nejdříve ode dne přijetí příslušného usnesení).

Absence podstatných náležitostí může způsobovat neurčitost přijatého usnesení, což by mohlo mít za následek jeho faktickou nevykonatelnost.

Funkce radního nepřechází automaticky na náhradníka, ta vzniká novou volbou. V případě personální změny v obsazení člena rady obce, tj. v případě nového zvolení do této funkce, je třeba opět schválit poskytnutí konkrétní výše odměny za výkon člena rady a den, od kterého bude tato odměna poskytována (za předpokladu, že dosud platné usnesení zastupitelstva obce k odměňování neošetřilo způsob poskytování odměny v případě personální obměny).

Připomínáme, že k výkladu zákonů o volbách (otázky spojené se vznikem a zánikem mandátu, nástupem náhradníků na uprázdněný mandát, neslučitelností funkcí) je příslušné Ministerstvo vnitra, odbor všeobecné správy (sekretariát), tel. 974 816 461, e-mail: ovs@mvcr.cz nebo volby@mvcr.cz.

Dne 12. 11. 2020 byla v obci odvolána starostka a od 13. 11. 2020 byla pověřena zastupováním neuvolněná místostarostka. Jaká bude odměna místostarostky po dobu zastupování?

Místostarostce, která byla ve smyslu § 103 odst. 6 zákona o obcích pověřena výkonem pravomoci starostky, vzniká nárok na odměnu ve výši, jaká náležela odvolané starostce obce (předpokladem je, že odměna starostky byla vyšší než odměna místostarostky). Odměna pověřené místostarostce náleží ze zákona od 1. dne výkonu pravomocí, tj. ve Vašem případě od 13. 11. 2020.

Má neuvolněný starosta, který k 31. 12. 2020 odstupuje z funkce a nadále bude vykonávat funkci neuvolněného místostarosty bez nároku na odměnu, nárok na odchodné? Jaké podmínky musí být splněny? Ve funkci neuvolněného starosty byl nedokončené tři roky.

Nárok na odchodné vzniká i v situaci vzdání se funkce v průběhu funkčního období. Ve Vašem případě vzniká nárok na odchodné neuvolněného starosty.

Nárok na odchodné v případě vzdání se funkce v průběhu funkčního období vzniká při splnění všech následujících podmínek:

- v průběhu funkčního období se starosta funkce vzdal,
- ke dni zániku funkce mu náležela odměna,
- nebyl opětovně zvolen do funkce uvolněného člena zastupitelstva obce nebo do funkce neuvolněného starosty nebo místostarosty, nejpozději na následujícím zasedání zastupitelstva obce,
- v průběhu tohoto funkčního období se jedná o první výplatu odchodného (v průběhu jednoho funkčního období lze z tohoto důvodu poskytnout odchodné jen jednou!).
- nebyl v průběhu výkonu funkce pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin nebo pro nedbalostní trestný čin spáchaný v souvislosti s výkonem funkce člena zastupitelstva obce, jeho trestní stíhání pro takový trestný čin bylo podmíněně zastaveno nebo bylo rozhodnuto o schválení narovnání a zastavení trestního stíhání.

  Zásadní podmínkou výplaty odchodného je předložení čestného prohlášení člena zastupitelstva obce, že výše uvedené skutečnosti nenastaly a není tedy u něj dána překážka výplaty odchodného. Předložení čestného prohlášení je povinností člena zastupitelstva obce a je podmínkou splatnosti odchodného. Bez čestného prohlášení nelze odchodné vyplatit.

Zákon závaznou formu ani obsah nepředepisuje, a tak lze jako příklad doporučit čestné prohlášení např. následující formou.

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ
Já,..... (titul, jméno, příjmení)
datum narození: .....
trvalé bydliště: ……..
PRO ÚČELY VÝPLATY ODCHODNÉHO DLE § 78 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, ČESTNĚ PROHLAŠUJI, ŽE U MĚ NEJSOU DÁNY PŘEKÁŽKY PRO VÝPLATU ODCHODNÉHO STANOVENÉ V § 77 odst. 5 a 6 ZÁKONA O OBCÍCH.
V……. dne…….
Podpis…….
(5) Odchodné členovi zastupitelstva obce nenáleží, pokud byl v průběhu výkonu funkce pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin nebo pro nedbalostní trestný čin spáchaný v souvislosti s výkonem funkce člena zastupitelstva obce, jeho trestní stíhání pro takový trestný čin bylo podmíněně zastaveno nebo bylo rozhodnuto o schválení narovnání a zastavení trestního stíhání.
(6) Vznikl-li členovi zastupitelstva obce nárok na odchodné v době, kdy je proti němu vedeno trestní stíhání pro úmyslný trestný čin nebo pro nedbalostní trestný čin spáchaný v souvislosti s výkonem funkce člena zastupitelstva obce, odchodné se nevyplatí. Byl-li člen zastupitelstva obce pro trestný čin uvedený ve větě první pravomocně odsouzen, jeho trestní stíhání bylo podmíněně zastaveno nebo bylo-li rozhodnuto o schválení narovnání a zastavení trestního stíhání, platí, že nárok na odchodné nevznikl; v opačném případě se odchodné vyplatí.

Výše odchodného se vždy odvíjí od výše odměny, která členovi zastupitelstva náleží za měsíc ke dni zániku mandátu, vzdání se funkce nebo odvolání z funkce.

Výše odchodného je závislá na počtu let výkonu funkce, respektive na sebe navazujících funkcí. Vždy je ve výši minimálně jedné měsíční odměny a za každý celý ukončený rok výkonu funkce se přičítá další měsíční odměna, maximálně se však přičítají tři odměny.

Pokud starosta vykonával funkci více než 2 roky, ale méně než celé 3 roky, má nárok na odchodné ve výši třech měsíčních odměn.

Odchodné není možné vyplácet ve splátkách, podle § 78 odst. 2 zákona o obcích odchodné je splatné, jsou-li splněny podmínky stanovené v odstavci 3 téhož ustanovení a vyplácí se jednorázově v nejbližším výplatním termínu. Z odchodného se neodvádí sociální ani zdravotní pojištění.

Může se člen zastupitelstva obce vzdát své odměny ve prospěch obce či jiného právního subjektu?

Ano, je plně na vůli zastupitele, jak s odměnou naloží. Může tak učinit ale až po vyplacení této odměny, tedy po odvedení zákonných odvodů.

Jaké jsou možnosti a podmínky, aby člen zastupitelstva obce, zvolený do funkce uvolněného starosty, vykonával v rámci své funkce i účetní agendy obce. Jak je možné ho za to odměňovat? Jaký obsah by mělo mít související rozhodnutí zastupitelstva, resp. co musí/nemusí v dané souvislosti rozhodnout? Je přípustné sloučení uvedených funkcí z hlediska zákona o finanční kontrole v části týkající se předběžné kontroly?

K tomuto dotazu vyjádřilo nezávazný právní názor Ministerstvo vnitra ČR, které je věcně příslušné vyjádřit se k uvedené problematice jen zčásti, a to z hlediska právní úpravy v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o obcích).
MV ČR uvádí k této problematice následující:

„Ze zákona o obcích nevyplývá neslučitelnost funkcí (činností) starosty obce a komplexního zajišťování účetních agend obce jednou fyzickou osobou (tj., když uvolněný starosta bez dalšího pracovněprávního vztahu s obcí na funkci „účetního" vede obecní účetnictví)."

K tomu MV dodává, že:

- *„každý člen zastupitelstva obce (starostu nevyjímaje) je povinen zúčastňovat se zasedání zastupitelstva obce, popř. zasedání jiných orgánů obce, je-li jejich členem, plnit úkoly, které mu tyto orgány*

uloží, hájit zájmy občanů obce a jednat a vystupovat tak, aby nebyla ohrožena vážnost jeho funkce (viz § 83 odst. 1 zákona o obcích);

- *starosta a místostarosta jsou ze zákona součástí obecního úřadu, starosta stojí v jeho čele, a tedy odpovídá za plnění jeho úkolů, a také více či méně (čím menší obec, tím více, obzvláště nemá-li obec žádné úředníky) se mohou podílet na plnění povinností obecního úřadu.*

Schvalovat organizační řád obecního úřadu a stanovit celkový počet zaměstnanců obce v obecním úřadu (jakož i kontrolovat plnění úkolů obecním úřadem) přináleží radě obce (viz. § 102 odst. 2 písm. i), j) a m) zákona o obcích), v obcích, kde se rada nevolí, pak jen zastupitelstvu obce (s výjimkou schvalování organizačního řádu obecního úřadu, ale i to si může zastupitelstvo obce vyhradit). Je tak jen výlučnou interní samosprávnou záležitostí příslušných orgánů obce, aby rozhodly, jakým způsobem bude účetnictví obce zajišťováno, zda „dodavatelsky" externí firmou nebo ve vlastní režii, a pak, zda k tomu vytvoří funkční místo zaměstnance (účetního) na obecním úřadě nebo zda to uloží jako úkol byť i dočasný konkrétnímu členovi zastupitelstva obce nebo i starostovi (s tím, jak vyplývá ze stanoviska MF, že sloučení rolí „příkazce operace" a „hlavní účetní" v případě konkrétní operace není možné).

Zastupitelstvo obce a rada obce rozhodují „usnesením", k jehož přijetí je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech členů zastupitelstva/rady obce. MV ČR však může napadnout pro nezákonnost jen existující rozhodnutí orgánu obce, neexistující rozhodnutí (např. absenci rozhodnutí, jakým způsobem bude zajišťováno účetnictví obce) nikoliv.

Uvolněným členem zastupitelstva obce je člen zastupitelstva obce, zvolený do funkce, kterou zastupitelstvo obce určilo jako funkci, pro kterou budou členové zastupitelstva obce uvolněni (§ 71 odst. 1 zákona o obcích). Rozhodlo-li zastupitelstvo obce, že funkce starosty bude „uvolněná", pak se s ní automaticky pojí nároky uvolněného člena zastupitelstva obce, primárně to, že ode dne zvolení do uvolněné funkce má ze zákona nárok na odměnu za měsíc, jejíž výši stanoví nařízení vlády č. 318/2017 Sb., o výši odměn členů zastupitelstev územních samosprávných celků, ve znění pozdějších předpisů, pro příslušnou funkci a velikostní kategorii obce (§ 72 odst. 1 zákona o obcích).

Odměna za měsíc uvolněného starosty má charakter paušální odměny za výkon funkce, která souhrnně honoruje plnění všech povinností a dalších prací starosty, které vykonává z titulu (v rámci) své funkce nebo proto, že mu daný úkol příslušný orgán obce uložil. V případě souběhu výkonu více funkcí náleží uvolněnému členovi zastupitelstva obce odměna jen za tu (jednu) z jeho funkcí, za kterou náleží nejvyšší odměna (§ 74 odst. 2 zákona o obcích). Pokud tedy dotyčný člen zastupitelstva obce v rámci funkce uvolněného starosty vykonával i účetní agendy, je za to honorován

v globálu nařízením vlády stanovené výše jeho měsíční odměny. Žádné činnosti či povinnosti, které jako starosta v rámci své pozice vykonával (např. oddávání, právní agendy, tvorba rozpočtu, zajišťování chodu obecního úřadu …) nelze honorovat samostatně a „navíc". Vyplývá to přímo ze zákona (viz § 72 odst. 1, § 73 odst. 1 písm. a) a § 74 odst. 2 zákona o obcích), a tedy zastupitelstvo obce o tom v tomto smyslu nerozhoduje.

Teoreticky přichází v úvahu i jiné řešení (než to, že starosta vykonává účetní agendy obce v rámci funkce uvolněného starosty, resp. v rámci své funkce vykonával i funkci účetního), a to takové, aby starosta vykonával účetní práce „odděleně od své funkce" jako zaměstnanec v pracovněprávním vztahu k obci.

Pokud byl dotyčný člen zastupitelstva obce zvolen do funkce, kterou zastupitelstvo obce určilo jako funkci, pro kterou budou členové zastupitelstva obce uvolněni, de iure je nerozhodné (na postavení a nároky uvolněného člena zastupitelstva obce nemá vliv), zda je vedle toho u nějakého zaměstnavatele v pracovním či jiném obdobném poměru, aniž by se u něj k vlastnímu výkonu funkce uvolnil (tj. nepožádal ho o poskytnutí pracovního volna k výkonu veřejné funkce). Pro „nezákonnost" to nelze přímo napadnout jak z hlediska právní úpravy v zákoně o obcích, tak pracovněprávních předpisů. Z hlediska zákona o obcích přichází v úvahu i to, aby byl uvolněný člen zastupitelstva obce současně i zaměstnancem dané obce, např. aby na základě dohody konané mimo pracovní poměr vykonával pro obec manuální práce, stavebně projektové práce nebo vedl účetnictví aj. – samozřejmě nesmí jít o činnosti, které mají charakter (obsah) „výkonu veřejné funkce člena zastupitelstva obce" ani činnosti s funkcí člena zastupitelstva obce neslučitelné. Taktéž limity vyplývající ze zákona o finanční kontrole tím nejsou dotčeny.

S účinností od 1. 1. 2018 nelze uzavřít pracovněprávní vztah (pracovní poměr ani dohodu konanou mimo pracovní poměr) mezi členem zastupitelstva obce a obcí, kde mandát člena zastupitelstva má, bez předchozího souhlasu zastupitelstva obce. Pokud by se tak stalo, byl by od počátku neplatný. Od 1. 1. 2018 tak nepřichází v úvahu legální vznik „pracovněprávního vztahu", např. dohody o provedení práce mezi starostou obce a danou obcí na zajišťování účetních prací obce (za zákonných podmínek), aniž by o tom zastupitelstvo obce nerozhodlo. Kontrola dodržování pracovněprávních předpisů přináleží do působnosti oblastních inspektorátů práce dle místní příslušnosti."

Ministerstvo financí ČR, v jehož věcné gesci je posouzení záležitosti z hlediska finančních rizik a finanční kontroly ve své působnosti vyjádřilo stanovisko, že:

„Není v rozporu se zákonem o finanční kontrole, aby funkci hlavního účetního vykonával vedoucí orgánu veřejné správy, pokud výkonem funkce

příkazce operace pověří vedoucího zaměstnance s požadovanými kvalifikačními předpoklady, nebo dle ustanovení § 26 zákona č. 126/2019 Sb., kterým se mění zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů, člena zastupitelstva. … Sloučení rolí příkazce operace a hlavní účetní v případě konkrétní operace není možné".

Může být mezi obcí a členem zastupitelstva obce uzavřen pracovní poměr a za jakých podmínek?

K důsledkům uzavření pracovněprávního vztahu mezi obcí a členem zastupitelstva obce bez předchozího souhlasu zastupitelstva obce vydalo Ministerstvo vnitra Stanovisko č. 6/2019, ze kterého citujeme níže:

„Se členy zastupitelstva obce může obec uzavřít pracovní poměr nebo dohodu o pracích konaných mimo pracovní poměr, kdy předmětem takového pracovněprávního vztahu není výkon činností, které jsou součástí výkonu funkce člena zastupitelstva obce, tedy plnění práv a povinností členů zastupitelstva obce, které jim ukládá právní předpis, a dále ty činnosti, kterými byli pověřeni zastupitelstvem obce nebo jinými "orgány obce".

Se vznikem pracovněprávního vztahu mezi obcí a členem zastupitelstva obce, bez ohledu na to, zda je uvolněný či neuvolněný, musí vyslovit souhlas zastupitelstvo obce v souladu s § 84 odst. 2 písm. p) zákona o obcích.

Z citovaného ustanovení zákona o obcích plyne, že zastupitelstvu je vyhrazeno vyslovovat souhlas se vznikem konkrétního pracovněprávního vztahu. Takovýto souhlas musí předcházet uzavření pracovněprávního vztahu.

Není možné schválit obecné usnesení ve smyslu: „Zastupitelstvo projednalo a schvaluje možnost vzniku pracovněprávního vztahu mezi obcí a členem zastupitelstva obce", které by se vztahovalo na všechny budoucí uzavřené pracovněprávní vztahy mezi obcí a členem zastupitelstva obce. Jednoznačně lze dovodit, že zastupitelstvo vyslovuje souhlas se vznikem konkrétního pracovněprávního vztahu, s konkrétním obsahem.

Pokud by obec uzavřela pracovněprávní vztah (v praxi nejčastěji dohodu o provedení práce či dohodu o pracovní činnosti) se členem zastupitelstva obce bez předchozího souhlasu zastupitelstva obce, potom ze strany obce dojde k porušení ustanovení § 84 odst. 2 písm. p) zákona o obcích a takové právní jednání bude absolutně neplatné. Tento závěr je možno dovodit zejména z ustanovení § 41 odst. 2 zákona o obcích, dle kterého platí, že "právní jednání, která vyžadují schválení zastupitelstva obce, popřípadě

rady obce, jsou bez tohoto schválení neplatná" a ustanovení § 19 odst. 1 zákoníku práce, dle kterého "soud přihlédne i bez návrhu k neplatnosti právního jednání, k němuž nebyl udělen předepsaný souhlas příslušného orgánu, v případech, kdy to stanoví výslovně tento zákon anebo zvláštní zákon".

Pokud by taková situace nastala, je třeba poznamenat, že dodatečný souhlas zastupitelstva obce nemůže uvedené porušení zákona zhojit. Z formálního hlediska je tak možné doporučit zopakování celého procesu, kdy bude po řádně uděleném souhlasu zastupitelstva obce se vznikem pracovněprávního vztahu uzavřen nový pracovněprávní vztah.

Otázkou zůstává, jak vypořádat vztah mezi členem zastupitelstva a obcí v případě, že práce již byla vykonána. I přes neplatnost pracovněprávního vztahu by nevyplacení odměny za vykonanou práci bylo považováno za bezdůvodné obohacení ze strany obce, neboť již vykonanou práci formou osobního plnění nelze vydat. Člen zastupitelstva by tedy i v takovém případě měl právo na vyplacení odměny za vykonanou práci a zároveň by již poskytnuté finanční plnění nemohlo být obcí požadováno zpět.

Z hlediska účelnosti a hospodárnosti nakládání s finančními prostředky lze uvažovat o posouzení takto uzavřených pracovněprávních vztahů při přezkoumání hospodaření obcí. V případě, že v rámci přezkoumávání hospodaření bude přezkoumávajícím orgánem odhaleno, že obec uzavřela pracovněprávní vztah se členem zastupitelstva obce bez předchozího souhlasu zastupitelstva obce, bude tento nedostatek kvalifikován ve zprávě o výsledku přezkoumání hospodaření jako nedostatek dle ustanovení § 10 odst. 3 písm. c) bod 4. zákona č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí, ve znění pozdějších předpisů – nedostatek spočívající v porušení povinností nebo překročení působnosti územního samosprávného celku stanovených zvláštními právními předpisy. Vzhledem k tomu, že dodatečný souhlas zastupitelstva obce ani jiný právní akt nemůže uvedené porušení zákona zhojit, je nutné konstatovat, že se jedná o neodstranitelný nedostatek."

Závěr:
Pokud obec uzavře pracovněprávní vztah se členem zastupitelstva obce bez předchozího souhlasu zastupitelstva obce, potom ze strany obce dojde k porušení ustanovení § 84 odst. 2 písm. p) zákona o obcích a takové právní jednání bude absolutně neplatné.
Dodatečný souhlas zastupitelstva obce nemůže uvedené porušení zákona zhojit.

Jak je to s odměnou místostarosty, pokud starosta svoji funkci nemůže dlouhodobě vykonávat v důsledku pandemie koronaviru?

Podle § 75 odst. 1 zákona o obcích platí, že „Místostarostovi, který po dobu delší než 4 týdny nepřetržitě zastupoval podle § 104 odst. 1 věty třetí starostu v plném rozsahu jeho funkce z důvodu jeho nepřítomnosti nebo v době, kdy starosta nevykonával funkci, náleží od prvního dne zastupování odměna ve výši, která by v daném období náležela starostovi, je-li tato odměna vyšší." Nárok místostarosty na „zástupné" (tj. na odměnu ve výši, která by náležela starostovi) vzniká za kumulativního splnění těchto podmínek:

a) místostarosta zastupuje starostu nepřetržitě (tzn. souvisle, bez přerušení) po dobu delší než čtyři týdny,

b) místostarosta zastupuje starostu podle § 104 odst. 1 věty třetí v plném rozsahu jeho funkce z důvodu jeho nepřítomnosti nebo v době, kdy starosta nevykonává funkci (tzn. z důvodu dočasné pracovní neschopnosti, nařízené karantény, těhotenství a mateřství, péče o dítě do čtyř let věku anebo ošetřování člena domácnosti nebo péče o něj nebo čerpání dovolené), odměna místostarosty je nižší než odměna starosty.

Jestliže jsou uvedené podmínky splněny, vzniká místostarostovi nárok na zvýšenou odměnu od prvního dne, kdy starosta svoji funkci nevykonával (s ohledem na požadované splnění podmínek náleží místostarostovi nárok na zvýšenou odměnu de facto zpětně od prvního dne zastupování – v praxi bude docházet ke zpětnému doplacení rozdílu mezi poskytnutou odměnou místostarosty a odměnou starosty, na kterou místostarostovi vzniknul nárok). Pokud je v obci voleno více místostarostů, je předpokladem, že by měl případný nárok na zástupné vzniknout místostarostovi, kterého zastupitelstvo obce v souladu s § 104 odst. 1 k zastupování starosty určilo. Nelze ovšem vyloučit, že s ohledem na jedinečné okolnosti v dané obci nemusí být tento předpoklad vždy naplněn (lze mít za to, že zastupování starosty by mělo být posuzováno materiálně, nikoliv pouze z pohledu formálního pověření). Jestliže je starosta průběžně zastupován více místostarosty, nárok na zástupné žádnému z nich vzniknout nemůže, protože v takovém případě není naplněna podmínka zastupování starosty v plném rozsahu jeho funkce (pro účely poskytnutí zástupného může v plném rozsahu starostu zastupovat vždy pouze jeden místostarosta). Pro vznik nároku na zástupné není přitom určující, zda je místostarosta pro výkon své funkce uvolněn, či nikoliv. Neuvolněnému místostarostovi může náležet v případě splnění požadovaných podmínek zástupné, resp. odměna v takové výši, která náleží uvolněnému starostovi, a to, aniž by se změnil charakter výkonu funkce místostarosty (z neuvolněného místostarosty se vznikem nároku na zástupné, resp. odměnu uvolněného starosty, uvolněný místostarosta nestane).

7) Hospodaření příspěvkové organizace

Musí územní celek předat k hospodaření jím zřízené příspěvkové organizaci technické zhodnocení provedené na dlouhodobém majetku již předaném k hospodaření (svěřený majetek)?

Technické zhodnocení dlouhodobého majetku provedené zřizovatelem na majetku již předaném k hospodaření příspěvkové organizaci je součástí svěřeného majetku, a to s ohledem na ustanovení § 27 odst. 2 písm. e) zákona č. 250/2000 Sb., kdy institut svěření majetku k hospodaření ve zřizovací listině je právním aktem, který se vztahuje na majetek jako celek, tj. včetně technických zhodnocení provedených na předmětném majetku po okamžiku jeho svěření.

V uvedeném případě se neprovádí změna zřizovací listiny z titulu svěření majetku (provedeného technického zhodnocení). Obsahuje-li však zřizovací listina ocenění svěřeného majetku, upraví účetní jednotka toto ocenění o provedené technické zhodnocení.

Z výše uvedeného vyplývá, že územní celek nepředává k hospodaření uvedené technické zhodnocení a že o předmětném majetku včetně technického zhodnocení účtuje a odpisuje jej příspěvková organizace. K okamžiku uvedení technického zhodnocení do stavu způsobilého k užívání je proto nezbytné aktualizovat zůstatkovou cenu předmětného majetku a aktualizovat jeho odpisový plán.

Hospodářský výsledek příspěvkové organizace ZŠ za rok 2018 byl předložen radě obce až v září 2019 – viz pochybení dle Zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření za rok 2019. Hospodářský výsledek příspěvkové organizace ZŠ za rok 2019 byl předložen radě obce ke schválení dne 30. 4. 2020. Dne 10. 6. 2020 schválilo zastupitelstvo obce účetní závěrku obce a závěrečný účet obce. Součástí závěrečného účtu obce byla rozvaha a výkaz zisku a ztrát ZŠ. Můžeme tímto považovat účetní závěrku školy za schválenou?

Jak vyplývá z předloženého zápisu z 34. jednání rady obce ze dne 30. 4. 2020 a z výpisu usnesení jednání rady obce (RO) z téhož data, přijala rada obce níže uvedené usnesení, cit.:

„RO schválila hospodářský výsledek Základní školy, Základní umělecké školy a Mateřské školy X, příspěvkové organizace, za rok 2019, kdy příspěvková organizace vykazuje v předloženém oznámení ze dne 20. 4. 2020 kladný výsledek hospodaření ve výši 326 209,59 Kč. Součástí předloženého hospodářského výsledku za rok 2019 je předložení Rozvahy

a Výkazu zisku a ztrát ke dni 31. 12. 2019. RO schvaluje převod uvedeného hospodářského výsledku do rezervního fondu příspěvkové organizace."

Z tohoto usnesení rady obce, které je vyhrazeno plnit úkoly zřizovatele vůči zřízeným právnickým osobám zřízeným zastupitelstvem obce, nelze dovodit, že zřizovatel schválil účetní závěrku obcí zřízené příspěvkové organizace sestavenou k rozvahovému dni.
Usnesením je „pouze" prokázáno, že zřizovatel, v souladu s § 30 odst. 1 zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, schválil zlepšený výsledek hospodaření PO za rok 2019 ve výši 326 209,59 Kč a zároveň rozhodl o převedení celého zlepšeného výsledku hospodaření do rezervního fondu.

Poukazujete na to, že součástí závěrečného účtu (ZÚ) obce projednávaného zastupitelstvem obce dne 10. 6. 2020 byla i rozvaha a výkaz zisku a ztrát zřízené PO. Podotýkáme, že tyto výkazy společně s přílohou k účetní závěrce obsažené v ZÚ slouží jako základní zdroj informací ke zhodnocení finančního hospodaření zřízené PO a jejího hospodaření s majetkem. Projednání závěrečného účtu se uzavírá vyjádřením souhlasu s celoročním hospodařením, a to bez výhrad, nebo souhlas s výhradami. Ani toto usnesení však nelze považovat za schválení účetní závěrky PO, navíc zastupitelstvo obce neplní funkci zřizovatele, neboť tu ve Vašem případě plní rada obce.

Pro ilustraci uvádíme rozdíl mezi pojmy „účetní závěrka" a „výsledek hospodaření" (nezaměňovat):

Účetní závěrka účetních jednotek se řídí zákonem o účetnictví (č. 563/1991 Sb., část třetí). Povinnými částmi účetní závěrky jsou rozvaha, výkaz zisku a ztráty a příloha, která poskytuje doplňující informace ke dvěma předešlým dokumentům.

Výsledek hospodaření (VH) (dříve „hospodářský výsledek") je v ekonomice a účetnictví název pro rozdíl mezi výnosy a náklady a představuje tak zisk nebo ztrátu za určité období nebo dobu. Výsledek hospodaření zjišťujeme z výkazu zisku a ztráty (výsledovky), sestavuje se měsíčně a VH se uvádí kumulovaně od počátku roku.

Závěr:
Radě obce je vyhrazeno schvalovat účetní závěrku obcí zřízené příspěvkové organizace sestavenou k rozvahovému dni (§ 102, odst. 2 písm. o) zákona o obcích). Povinnými částmi účetní závěrky jsou rozvaha, výkaz zisku a ztráty a příloha, která poskytuje doplňující informace ke dvěma předešlým dokumentům. Vámi

popsaný způsob nelze považovat za schválenou účetní závěrku. V zápise z jednání příslušného orgánu musí zaznít výrok o schválení nebo neschválení účetní závěrky, a to na základě podkladů dle § 5 vyhlášky Ministerstva financí ze dne 22. července 2013 o požadavcích na schvalování účetních závěrek některých vybraných účetních jednotek. Jedná se o podklady, které umožní zejména efektivní posouzení úplnosti a průkaznosti účetnictví a vyhodnocení předvídatelných rizik a ztrát ve vztahu k věrnému a poctivému obrazu předmětu účetnictví a finanční situaci účetní jednotky.

8) Hospodaření svazku obcí

Z rozhodnutí valné hromady svazku obcí v likvidaci byla uzavřena smlouva o bezúplatném převodu spoluvlastnických podílů stavby zásobovacího vodovodu v účetní ceně na členské obce (každé ideál. 1/2). Máme povinnost takovou smlouvu někde uveřejnit?

Nemáte. Jedná se o vypořádání majetkového podílu z rozhodnutí valné hromady svazku obcí v likvidaci.

Obracím se na Vás s dotazem, který se týká povinného zveřejňování dokumentů na úřední desku (ÚD) dobrovolného svazku obcí (DSO). Bylo by reálné, aby DSO (62 obcí) měl své webové stránky, kde by tyto povinné dokumenty vystavoval a obce by měly „prolinkovány" webovky DSO na svou elektronickou ÚD? Dokumenty k vystavení na kamennou ÚD jednotlivých územních samosprávných celků by byly ke stažení z „webovek".

Odpověď zní ANO, pokud Vámi zvolený způsob zajistí, že na úředních deskách členských obcí (na té „kamenné" i na elektronické ÚD) budou příslušné dokumenty a informace zveřejněny v zákonných lhůtách a obsahu, tzn. že budou jednoznačně identifikované, snadno dohledatelné pro všechny uživatele a s uvedením data kdy byly zveřejněny, příp. sejmuty z úřední desky. Je otázkou, zda se Vám podaří zajistit potřebnou úpravu webových stránek všech členských obcí, tak aby fungoval Vámi navrhovaný způsob zveřejňování. Pokud se Vám to podaří, byl by to rozhodně krok kupředu.

Svazek obcí bude pořizovat dokumentární film o Blatech. Výdaje na film budou cca 200 000 Kč, autorská práva budou naše. Rozhoduji se mezi položkou 5041 Odměny za užití duševního vlastnictví a položkou 6119 Ostatní nákup DHNM. K jaké položce byste se přikláněla Vy?

Film je autorským dílem, proto je předmětem autorského práva. Přikláněli bychom se k využití položky 6119 Ostatní nákupy dlouhodobého nehmotného majetku. Tato položka zahrnuje práva k autorským dílům (např. i licence k filmům sloužící k dlouhodobé propagaci regionu). V případě, že právo můžeme užívat na dobu neomezenou, jde rozpočtově o nehmotný majetek a výdaje nad 60 tis. Kč zatřídíme na pol. 6119 Ostatní nákupy dlouhodobého nehmotného majetku.

9) Časté dotazy k uveřejňování smluv dle zákona č. 340/2015 Sb., zákona o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv), účinnost od 1. 7. 2016

Odpovědi na níže uvedené otázky vycházejí z metodického materiálu Ministerstva vnitra zveřejněné na https://smlouvy.gov.cz/stranka/pravni-ramec.

Jaké obce mají povinnost uveřejňovat smlouvy v registru smluv?

Povinnost uveřejňovat smlouvy v registru smluv dopadá pouze na obce vykonávající rozšířenou působnost, tedy tzv. obce III. stupně. To stejné platí i pro příspěvkové organizace zřízeny obcemi nižšího typu a právnické osoby, v níž má obec, které nebyla svěřena rozšířená působnost, většinou majetkovou účast, a to i prostřednictvím právnické osoby.

Jaké dobrovolné svazky obcí musí uveřejňovat v registru smluv?

S ohledem na jazykový výklad ustanovení § 3 odst. 2 písm. l) zákona o registru smluv, kdy lze předpokládat, že pokud by zákonodárce dobrovolné svazky obcí chtěl zahrnout do této výjimky, tak je tam přímo vyjmenuje jako tomu udělal v § 2 odst. písm. f), a dále i v souvislosti s pozměňovacím návrhem poslanců, kteří chtěli povinnost dobrovolných svazků obcí upravit pouze na ty, jejichž alespoň jedním členem je obec s rozšířenou působností, tak **ministerstvo vnitra doporučuje, aby dobrovolné svazky obcí uveřejňovaly v registru smluv všechny bez ohledu na jejich složení, a to i z důvodu opatrnosti.**

Jaké smlouvy musí být v registru smluv uveřejněny?

V registru smluv musí být uveřejňovány soukromoprávní smlouvy a smlouvy o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci v případě, jejíž stranou jsou povinné subjekty, tj. mimo jiné, i územní samosprávný celek, dobrovolný svazek obcí nebo příspěvková organizace územního samosprávného celku. Povinnost uveřejnit prostřednictvím registru smluv se nevztahuje, mimo jiné výjimky, na smlouvy, jestliže výše hodnoty jejího předmětu je 50 000 Kč bez daně z přidané hodnoty nebo nižší.

Jakým způsobem zveřejňovat smlouvy v registru smluv?

Územní celek musí mít zřízenou datovou schránku. ÚC nebo smluvní strana zašle správci registru smluv do jeho datové schránky datovou zprávu s elektronickým obrazem textového obsahu smlouvy společně s metadaty smlouvy, a to na elektronickém formuláři, který je uveřejněn na portálu veřejné správy. ÚC má povinnost smlouvu, na kterou se vztahuje povinnost k uveřejnění v registru smluv, odeslat správci registru smluv společně s metadaty bez zbytečného odkladu po uzavření smlouvy, nejpozději do 30 dnů od uzavření smlouvy. Je odpovědností všech smluvních stran, že smlouva bude řádně a včas uveřejněna. Smlouva a její metadata jsou následně po doručení do datové schránky registru smluv bezodkladně automatizovaně uveřejněny v registru smluv. Územnímu celku (tj. publikujícímu subjektu) přijde do datové schránky potvrzení o uveřejnění.

Co jsou to metadata a jaká se správci registru smluv společně se smlouvou posílají?

Metadata jsou obecně vzato data obsahující informace o jiných datech. V kontextu zákona o registru smluv jsou metadata údaje týkající se zveřejňované smlouvy, které musí být zveřejněny spolu s touto smlouvou. Podle zákona o registru smluv se prostřednictvím registru smluv neuveřejňují jen smlouvy, ale i metadata o těchto smlouvách. Metadata zasílá společně se smlouvou správci registru smluv povinný subjekt (ÚC) nebo jeho smluvní partner. Bez uveřejnění povinných metadat se smlouva nepovažuje za uveřejněnou podle zákona o registru smluv se všemi negativními následky, které zákon s neuveřejněním spojuje, jako je neúčinnost smlouvy nebo její zrušení. Povinnými metadaty jsou identifikace smluvních stran, vymezení předmětu smlouvy a datum uzavření smlouvy.

Povinným metadatem je také cena a pokud jí smlouva neobsahuje, tak hodnota předmětu smlouvy, lze-li ji určit.

Jak vyplnit hodnotu smlouvy? S DPH nebo bez DPH?

Registr smluv nabízí k vyplnění tři datová pole pro vyplnění hodnoty smlouvy. Konkrétně se nabízí „Hodnota bez DPH", „Hodnota vč. DPH" a „Hodnota v cizí měně" pro smlouvy s plněním v cizí měně. Zákon o registru smluv neuvádí, která hodnota má prioritu, přesto lze dovozovat, že na prvním místě je postavena cena, popř. hodnota bez DPH.

Jaké jsou sankce v případě neúplnosti metadat?

Smlouva, jejíž metadata neobsahují povinné náležitosti, se nepovažuje za uveřejněnou prostřednictvím registru smluv; od 1. července 2017 (jde-li o smlouvu uzavřenou 1. července 2017 nebo později) nenabude taková smlouva účinnosti a po třech měsících od jejího uzavření bude platit, že je zrušena od počátku.

Jak se uveřejňuje dodatek smluv?

Dodatek smlouvy je v podstatě novou smlouvou, která mění nebo ruší dosavadní smlouvu. I dodatek smlouvy musí být uveřejněn v registru smluv a pro jeho uveřejnění platí stejná pravidla, jako pro uveřejňování smlouvy.

Dojde-li k naplnění skutečností, které zákon o registru smluv spojuje se zrušením smlouvy od počátku, je možné vztah mezi stranami řešit dohodou o narovnání?

Ano, je to možné. V případě, že smlouva, která má být uveřejněna v registru smluv nebude uveřejněna ani do tří měsíců ode dne, kdy byla uzavřena, platí, že je zrušena od počátku. Taková smlouva je podle občanského zákoníku zdánlivým právním jednáním a je tedy absolutně neplatná. Je třeba upozornit, že plnění poskytnutá z neplatné smlouvy se stávají bezdůvodným obohacením. Pokud taková situace nastane, je nezbytné ji řešit v intencích soukromoprávních institutů, které tuto problematiku upravují. Mezi ně patří i možnost uzavření dohody o narovnání.

Jak se počítá hodnota smlouvy s opakujícím se plněním uzavřená na dobu neurčitou?

U smluv s opakujícím se plněním uzavřených na dobu neurčitou (např. smlouva o nájmu) je doporučeno počítat hodnotu smlouvy jako součet plnění za období 5 let, a to v souladu se zákonem č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku, ve znění pozdějších předpisů.

10) Různé

Jaké pravomoci má starosta v obcích, kde se nevolí rada obce?

Zejména v malých obcích, kde má zastupitelstvo obce méně než 15 členů, se rada obce nevolí a starosta až na stanovené výjimky vykonává pravomoci rady obce (§ 99 odst. 2 a § 102 odst. 4 zákona o obcích). V takovém případě starostovi automaticky přísluší jak rozhodování ve většině jinak vyhrazených pravomocí rady obce, tak i rozhodování o věcech, jež patří do zbytkové pravomoci a jež si zastupitelstvo obce nevyhradilo. Jak v případě zbytkových pravomocí, tak v případě pravomocí, které jsou vyhrazeny radě, ale v obcích bez rady obce je vykonává starosta, si tyto pravomoci může vyhradit zastupitelstvo obce. Rozhodnutí starosty nejsou v praxi uskutečněna zvláštním opatřením, ale jsou obsažena v projevu vůle jménem obce, tedy již v aktu uzavření smlouvy. Jinými slovy, rozhodnutí o uzavření smlouvy a její samotné uzavření v takovém případě splývá v jeden okamžik.

Jakým způsobem zveřejňovat zprávu o výsledku přezkoumání na internetových stránkách ÚC?

Citujeme Stanovisko odboru centrální harmonizační jednotky MF č. 1/2020:

„Zákon č. 99/2019 Sb., o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací a o změně zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů stanoví v ustanovení § 4 povinnost zajistit, ***aby internetové stránky a mobilní aplikace*** *spravované územním samosprávným celkem (případně dalšími subjekty, které jsou upraveny v § 3 zákona o přístupnosti)* ***byly přístupné,*** *a to tím, že je pro jejich uživatele, zejména pro osoby se zdravotním postižením, učiní vnímatelnými, ovladatelnými, srozumitelnými a stabilními. Technické detaily upravuje Metodický pokyn k zákonu č. 99/2019 Sb., o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací a o změně zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné*

správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o přístupnosti).

V rámci minimální úrovně naplnění požadavků zákona o přístupnosti je v metodickém pokynu stanovena povinnost ***opatřit veškerý netextový obsah textovými alternativami****, které je možné podle potřeby převést do jiných formátů jako například zvětšené písmo, Braillovo bodové písmo, fonetický přepis či zjednodušený jazyk.*

Možné způsoby naplnění požadavků zákona:

a) Zveřejnění naskenované podepsané zprávy ve formátu PDF a současné zveřejnění nepodepsané zprávy ve strojově čitelném PDF.

V případě, že je na webových stránkách zveřejněn sken finální zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření ve formátu PDF, který je opatřen analogovými podpisy (podpis rukou) kontrolujícího a kontrolovaného, jedná se z pohledu zákona o přístupnosti o netextový obsah. Nejjednodušší způsob, jak dostát požadavkům zákona, je zveřejnit znění zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření ve strojově čitelném formátu (např. DOCX, nebo jeho konverze do strojově čitelného formátu PDF), které bude představovat textovou alternativu.

b) Zveřejnění zprávy ve strojově čitelném PDF opatřené elektronickými podpisy

Další variantou je využít elektronického podpisu strojově čitelného dokumentu. V tomto případě však musí jak kontrolující, tak kontrolovaná osoba disponovat možností podepisovat dokumenty elektronicky.

c) Zveřejnění nepodepsané zprávy ve strojově čitelném PDF a současné zveřejnění naskenované zprávy o projednání výsledku přezkoumání.

Dále je možné zveřejnit nepodepsanou zprávu o výsledku přezkoumání hospodaření ve strojově čitelném formátu. Společně s ní bude zveřejněn sken záznamu o projednání výsledku přezkoumání, který vytvoří kontrolující při projednání obsahu zprávy s kontrolovanou osobou. Tento záznam je vhodné na webových stránkách doplnit jeho textovým popisem (zejména kdo se projednání účastnil a závěr jednání)."

Závěr:
Vzhledem k tomu, že praxe Krajského úřadu Jihočeského kraje je taková, že zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření jsou ve většině případů zasílány do datových schránek ÚC (kromě několika DSO, které nemají DS zřízenou) a podepsané kvalifikovanými elektronickými podpisy kontrolorů a opatřeny kvalifikovaným časovým razítkem, doporučujeme postupovat při zveřejňování na internetových stránkách ÚC dle bodu b).